Пралетарыі ўсіх краёў, яднайцеся!

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ялы прымаюцца з 9-й да 3½ гадз. Навыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 90 к. „ 3 „ 2 р. 70 к. „ 6 „ 4 р. — к. „ 1 год 8 р. — к. Змена адрасу: іншагародняя — 20 к. мясцовая — 10 к.

ПЛАТА ЗА АЗВЕСТКІ: За радок капярэлі пасьля тэксту — р. 50 к. За радок капярэлі перад тэкстам 1 р. — к. За радок капярэлі перад тэкстам 1 р. 50 к. Сьвяшчныя на 50 проц. дарожэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: За 1 дакумент . . . 35 к. За кожны дадатковы . . 15 „ Беспрацоўн. і чырвоначырвонаармейцы за дакумент . . 15 „ За кожны дадатковы . . 5 „ Публікацыі ЗАГСу—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА у канторы газэты, на ўсіх аддаленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і на ўсіх пашт.-тэл. канторах. АЗВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

9 ГОД ВЫДАНЬНЯ. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 43 (2231) Нядзеля, 19-га лютага 1923 г.

Ізноў небясьпека польска-літоўскага канфлікту.

Апошні выхаванец Лігі Нацый—польска-літоўскае «замірэньне»—пражыў на сьвеце толькі 2 месяцы. Лішчэ ў сьнежні сэсія рады Лігі Нацый раіла абедзьвюм дзяржавам распачаць непасрэдныя перамовы з мэтаю знайсьці выхад з яўна небясьпечнага становішча, калі дзьве суседнія дзяржавы ў працягу некалькіх гадоў ня маюць ніякіх зносін між сабою і знаходзяцца ў стане ні то міру, ні то вайны. І ўжо ізноў міністр замежных спраў Польшчы Залескі зварочваецца да старшыні літоўскага ўраду з пагрозаю нотаю і патрабуе неадкладнага адказу, ці намерана Літва распачаць перамовы «з мэтаю ўстанаўленьня нармальных і добрасуседзкіх адносін».

Такім парадкам, адносіны між Літвою і Польшчаю варочаюцца да таго становішча, у якім яны былі перад сэсіяй рады Лігі Нацый у сьнежні. Як відаць, жэнеўская пастанова ня здолела адыграць ролі падмурку, на якім можна было-б пабудаваць моцнае замірэньне. Для таго, каб развалілася трухлявая жэнеўская пабудова, не патрэбна было нават надворнага штуршка. Яна проста раскідалася таму, што ніякімі нават самымі лепшымі рэзалюцыямі нельга замазаць таго факту, што польскі імпэрыялізм мае намер абавязкова праглынуць Літву, і калі дачасу адмовіўся ад гэтай думкі, дык толькі таму, што для гэтага не стварылася яшчэ належных умоў.

Польская дыпляматыя імкнецца з гэтае прычыны скласьці спрыяючыя варункі для ажыцьцяўленьня сваіх захватніцкіх плянаў. Ёй трэба паказаць Літву, як дзяржаву, з якою немагчымы ніякія мірныя зносіны і якая зьяўляецца небясьпечнаю для міру з прычыны нічыльных сувязяў, нібыта існуючых між ёю і СССР. Калі азнаёміцца з перапіскаю, якую вядуць у працягу 2-х месяцаў міністры замежных спраў Польшчы і Літвы, дык лёгка пераканацца, што польскі ўрад імкнецца так ператлумачыць «прымірыцельную» рэзалюцыю рады Лігі Нацый, каб Літва, сама таго не заўважаючы, адмовілася ад сваіх прэтэнзій на Віленскую вобласьць, якую ад яе гвалтам адабрала імпэрыялістычная Польшча. Калі-ж літоўскі ўрад, каб ухіліцца ад польскай пасткі, адмаўляецца адначасова дыпляматычныя зносіны з Польшчаю, польскі ўрад пасылае яму ультыматум і пагражае расправаю.

Польска-літоўскія адносіны, такім чынам, ня толькі не ўпарадкаваны ў выніку «прымірыцельнай» дзейнасьці рады Лігі Нацый, але, наадварот, падвычайна абвастрыліся ў апошні час. Становішча тым больш небясьпечнае для Літвы, што на баку Польшчы знаходзяцца ўсе яе эўрапейскія заступнікі—Францыя, Англія і Італія. Буржуазны друк гэтых краёў абвінавачвае Літву ў нежаданьні падначаліцца пастановам Лігі Нацый і ў атрыманьні інструкцый для сваёй палітыкі з Масквы. Адбываецца, такім чынам, падрыхтоўка расправы з Літвою, прычым невядома толькі, надумаецца польская ваенщчына напасьці на Літву зараз ці адкладзе паскок да таго, як новая сэсія рады Лігі Нацый абвесьціць сваю пастанову абавязковаю для Літвы і даручыць Польшчы пакараць Літву ў разе яе непадначаленьня.

Мы зацікаўлены ў захараньні спакою ва Ўсходняй Эўропе, і савецкая дыпляматыя ня раз раіла літоўскаму ўраду самую вялікую ўмеранасьць і асьцярожнасьць. Але адначасна наш урад ня раз папераджаў урад Польшчы, што ён возьме на сябе вялізную адказнасьць, калі парушыць мір з Літвою і выкліча, такім чынам, міжнародныя непаразуменьні. І зараз наш урад будзе, несумнэўна, усімі сіламі імкнуцца, каб абвостраны ізноў польска-літоўскі канфлікт быў упарадкаваны мірнымі сродкамі без замаху на незалежнасьць Літвы і без парушэньня інтарэсаў народаў СССР.

Заява Вальдэмараса аб польскай ноце.

БЭРЛІН, 17—II. Літоўскі прэм'ер Вальдэмарас у гутарцы з прадстаўніком нямецкага агенцтва заявіў, што раней усяго ён ня верыць у шчырасьць жаданьня Польшчы весьці перамовы з Літвою, як з роўным краем.

Далей Вальдэмарас заявіў, што пакуль адносіны Літвы з Нямеччынаю і Савецкім Саюзам застануцца такімі-ж, як і цяпер, Літва будзе абаронена з двох бакоў.

Новая літоўская канстытуцыя.

«Роботнік» паведамляе, што 16 лютага павінен быў быць агалошан дэкрэт прэзыдэнта Літвы, па якому прэзыдэнт выбіраецца пажыцьцёва, а сойм мае быць значна абмяжован у сваіх правах і быць дарадчай інстытуцыяй, а не законадаўчай. Выбарныя правы маюць толькі грамадзяне літоўскай нацыянальнасьці.

АРЫШТЫ Ў ЛІТВЕ.

Літоўская паліцыя зрабіла апошнімі днямі шмат арыштаў сярод літоўскіх сацыял-дэмакратаў у Коўні, Відзаміры, Шаўлях і Аліце. Зроблена таксама шмат рэвізій на польска-літоўскім пагранічча. Устаноўлена, што адозвы, якія знойдзены пры рэвізіях, друкаваліся ў Вільні.

АРБІТРАЖНЫ ЎГАВОР МІЖ НЯМЕЧЧЫНАЮ І ЛІТВОЮ.

БЭРЛІН, 17-2. Сёньня агалошаны тэкст арбітражнага ўгавору між Нямеччынаю і Літвою. Угавор прадугледжвае трацейскі разгляд юрыдычных канфліктаў і заміраючую працэдуру для палітычных канфліктаў.

Паўстаньне ў „армії" Плячкайціса.

КОЎНЯ, 8—II. Водлуг вестак літоўскіх газэт, «армія» Плячкайціса, якая знаходзіцца ў Лідзе, узьняла паўстаньне проці лейтэнанта літоўскае арміі Гайжутыса, камандыраванага Плячкайцісам з Вільні для навучаньня салдат. Непарадкі былі выкліканы заявою Гайжутыса, што ён увядзе суровую дысцыпліну і будзе вымагаць «пашаны да сябе».

Для прыдушэньня паўстаньня прыехаў Плячкайціс разам з 2-ма польскімі афіцэрамі, якія засталіся ў Лідзе для навучаньня часьцей Плячкайціса.

БАРАЦЬБА ЧЭХАСЛАВАЦКІХ ГАРНЯКОЎ.

РЭФАРМІСТЫ ЗРЫВАЮЦЬ СТАЧКУ.

ПРАГА, 17-II. Перамовы між прадпрыёмцамі і прадстаўнікамі бастуючых гарнякоў, распачатыя, не зважаючы на пратэст рэвалюцыйнага аб'яднаньня прафсаюзаў, вядуцца па падставе прапанаванае прадпрыёмцамі сыстэмы спрэчак. Прадпрыёмцы згадзіліся на мінімальныя ўступкі.

У райёне забастоўкі згуртаваны жандары і войска. 21 мясцовы забастовачны камітэт патрабуе, каб цэнтральны забастовачны камітэт ня ўяў з працы рабочых тэхнічнага нагляду.

САЛІДАРНАСЬЦЬ НЯМЕЦКІХ І ПОЛЬСКІХ ГАРНЯКОЎ З БАСТУЮЧЫМІ.

БЭРЛІН, 17-II. Канфэрэнцыя горнарабочых Чэхаславакіі, Нямеччыны і Польшчы (адбылася ў Нямеччыне), абмеркаваўшы пытаньне дапамогі бастуючым гарнякам Чэхаславакіі, пастанавіла не дапушчаць правозу вугалю з Саксоніі ў Чэхаславакію.

Замах на заработак ангельскіх тэкстыльшчыкаў

ЛЁНДАН, 15-2. Нарада прадпрыёмцаў напярова-ткацкае прамысловасьці, якая адбылася ў Манчэстэры, ухваліла 15 сакавіка згоду з рабочымі і ўтварыла новую, па ўмовах зьніжэньня заработку на 12 з палов. проц. і павялічэньня ліку рабочых гадзін у тыдзень з 48 да 52 з чвэрдзю.

Пахаваньне старшыні мангольскага ўраду.

УЛАН-БАТОР, 17-II. Сёньня равіцою адбылося ўрачыстае пахаваньне памёршага старшыні рады міністраў Мангольскае Народнае Рэспублікі Цэрэн-Дорджы. На пахаваньні прысутнічала звыш 10000 час. Паўнамоцныя прадстаўнік СССР у Манголіі тав. Охцін падкрэсьліў значэньне асобы Цэрэн-Дорджы ў справе нацыянальнага адраджэньня Манголіі і адзначыў, што ў яго асобе СССР траціць аднаго з шчырых сваіх прыяцеляў на Ўсходзе. Паўнамоцнае прадстаўніцтва і гандлёвае прадстаўніцтва СССР усклалі на труну чырвоныя вянкі з жалобнаю істужкаю.

Усеагульны лёкаут мэталёўцаў у Нямеччыне.

Лёкаут пачнецца 22-га Лютага.

БЭРЛІН, 17-2. У ажыцьцяўленьне пастановы саюзу нямецкіх мэталёпрамыслоўцаў, усе мэталюргічныя заводы Баварыі назначылі абвяшчэньне лёкауту на 22 лютага. У Баварыі лёкаутам будзе ахоплена 75 тысяч рабочых.

Саюз мэталёпрамыслоўцаў Бадэне назначыў абвяшчэньне лёкауту на 7 сакавіка. У Бадэне будзе лёкаутавана 15 тысяч рабочых.

КАСЬПЯВАЕ ПАШЫРЭНЬНЕ БАРАЦЬБЫ.

БЭРЛІН, 15-II. Скліканая ў Кельне саюзам фабрычных рабочых канфэрэнцыя прапанавала ўсім сэкцыям саюзу неадкладна абмеркаваць пытаньне аб скасаваньні тарыфных угавораў. Гэтая пастанова закранае звыш 100.000 рабочых. Хрысьціянскія прафсаюзы далучыліся да гэтае пастановы.

МІЖРАБПОМ ЗА ВЫКАНАНЬНЕМ ПРАЛЕТАРСКАГА АБАВЯЗКУ.

БЭРЛІН, 15-II. Нямецкая сэкцыя Міжрабпому сабрала звыш 15 тыс. марак для дапамогі мэталёўцам Сярэдняе Нямеччыны і разьмеркавала звыш 2.000 харчовых пакетаў у адным толькі Гальле.

ПРЫЧЫНЫ РАЗВАЛУ ЎРАДАВАЕ КААЛІЦЫІ МАРКСА.

БЭРЛІН, 17-II. Крызіс ураду буржуазнага блёку і роспуск рэйхстагу ў нядоўгім часе характарызуецца раней усяго тым, што правая кааліцыя распалася не над націскам апазіцыі ў мурох парляманту, ці па-за межамі яго, а распусьціла сябе сама. Школьны законапраэкт праваліўся не таму, што народная партыя пярэчыла проці перадачы школьнае справы ў рукі царквы, а толькі з прычыны рознагалосьсяў між цэнтрам і народнай партыяй па параўнаўча незначным дробязям законапраэкту. Буржуазныя партыі выкарысталі гэтую прычэпку для развалу кааліцыі толькі таму, што імкнуліся на час перадвыбарчае кампаніі разьсесьць незадаволеньне ў цэлым палітыкаю буржуазнага блёку ў шмат каго з сваіх прыхільнікаў.

Прывітаньне УЦСПС ад нямецкіх мэталёўцаў

БЭРЛІН, 16-2. На мітынзе ў Гальле, прыцягнуўшым вялізарную колькасьць рабочых, было аднагалосна пастаноўлена пасылаць прывітальную тэлеграму УЦСПС у зьвязку з тым, што УЦСПС перавёў 20 тысяч марак для матар'яльнае дапамогі мэталістам Сярэдняе Нямеччыны. Была ўхвалена таксама рэзалюцыя, якая патрабуе, каб камфракцыя муніцыпалітэту прапанавала муніцыпалітэту арганізаваць выдачу малака і вугалю.

Пасьля мітынгу адбылося разьмеркаваньне Міжрабпомам 1500 пакункаў з харчамі.

ТРАСКУЧЫ ПРАВАЛ НЯМЕЦКІХ ТРАЦКІСТАЎ.

БЭРЛІН, 9-2. На выбарах праўленьня прафсаюзнага аб'яднаньня рабочых абутковае прамысловасьці ў Эрфурце група Маслава высунула сьпіс кандыдатаў. Не зважаючы на спробу маслаўцаў разьбіць галасы, у праўленьне прафсаюзу былі абраны кандыдаты камуністычнае партыі і не ўвайшоў ніводзін кандыдат маслаўцаў.

Даляр перамог.

ВЫНІКІ ПАНАМЭРЫКАНСКАГА КАНГРЭСУ.

НЬЮ-ЁРК, 17-2. На панамэрыканскім кангрэсе ў Гаваньне ўсе прапановы, меўшыя мэтаю паслабіць пануючае становішча Злучаных Штатаў у Панамэрыканскім Саюзе, адхілены. Кіраўніцтва саюзу, як і раней, будзе знаходзіцца ў Вашынгтоне. Старшынёю саюзу ізноў застанецца дзяржаўны сакратар Злучаных Штатаў. Делегацыя Злучаных Штатаў у Гаваньне дамагалася ўхвалы канвэнцыі па авіяцыйным пытаньні, якая перадае ў рукі Злучаных Штатаў кантроль над паветранымі зносінамі між амэрыканскімі краямі.

Змаганьне Індыі з ангельскім імпэрыялізмам.

БАЙКОТ КАМІСІІ САЙМОНА Ў БІРМЕ.

ЛЁНДАН, 17-II. З Рангуну паведамляюць, што народная партыя ў Бірме аднагодна пастанавіла байкатаваць камісію Саймона і выпрацаваць праэкт канстытуцыі для Бірмы.

МАКДАНАЛЬД ЗА ВЫКАНАНЬНЕМ «ПАТРЫЁТЫЧНАГА АБАВЯЗКУ».

ЛЁНДАН, 17-II. У сваёй прамове ў Донкастэры міністр па справах Індыі Біркенхед пахваліў Макдональда, які, водлуг яго слоў, у пытаньні аб камісіі Саймона «з самага пачатку патрыётычна выконвае свой абавязак».

ВЫКЛІК САЙМОНУ АД ІНДЫЙСКІХ НАЦЫЯНАЛІСТАЎ.

ЛЁНДАН, 17-II. Водлуг паведамленьняў з Дэлі, у спрэчках па пытаньню аб адносінах да камісіі Саймона ў Індыйскім законадаўчым сходзе нацыяналіст Джанакер, кідаючы выклік Саймону, прапанаваў яму сапхацца з прадстаўнікамі Індыі на роўных правах за агульным дарадчым сталом. Незалежны дэпутат Жынна заявіў, што прынцыпы, за якія змагаюцца незалежныя, складаюцца з поўнае роўнасьці для ўсіх індусаў.

Жандармэрскі рэжым у Югаславіі.

ВОСТРАЕ ВЫСТУПЛЕНЬНЕ РАДЗІЧА Ў СКУПШЧЫНЕ.

ВЕНА, 8-II. З Бэлграду паведамляецца, што лідэр сялянскае харвацкае партыі Радзіч падаў у югаслаўскі парлямант тэрміновае запытаньне наконт учынкаў жандармэрыі. Радзіч напомніў шмат выпадкаў, калі жандармы зьбівалі ні ў чым невінаватых сялян. Начальнік жандармэрыі генэрал Тэціч, водлуг слоў Радзіча, уласнымі рукамі зьбіваў падначаленых, якія адмаўляюцца катаваць сялян. Радзіч зазначыў, што свавольства жандармэрыі наводзіць жах на жыхарства і патрабаваў, каб жандармы перайшлі пад загад судовых органаў.

Далей Радзіч патрабаваў скасаваць усе сацыяльныя загады і пастановы ў абласьцёх Югаславіі, якія ўчаходзілі раней у склад Аўстра-Вэнгерскае імпэрыі. Гэтае патрабаваньне міністр унутраных спраў Радовіч ахіліў, матывуючы сваю адмову тым, што ў Югаславіі „яшчэ не праведзена уніфікацыя законаў". Заява Радовіча выклікала буру абураньня на лаўках апазіцыі. Дэпутаты паўставалі з месц і выгукалі на адрасе ўрада: „хлусы, нягодніки. Мы выйдзем з такога парляманту. Такога тэрору і катаваньняў ня было яшчэ ніколі" і г. д.

Сэсія камісіі аб разброеньні.

БЭРЛІН, 17-II. Чарговая сэсія падрыхтоўчае камісіі канфэрэнцыі аб разброеньні склікаецца на 15 сакавіка ў Жэневе. У парадку дня—справаздача аб дзейнасьці камісіі па безапасьнасьці, абмеркаваньне прапаноў савецкае делегацыі аб разброеньні і стан працы падрыхтоўчае камісіі да канфэрэнцыі аб разброеньні.

Перад выбарамі ў Польшчы.

ЭНПЭЭРЫ ЗА СЬПІС № 13.

Варшаўскі камітэт Народнай Рабочай Партыі пастанавіў аддаць галасы ў Варшаве на выбарах у сойм і сэнат за сьпіс № 13 (рабоча-сялянскае адзінства).

САНАЦЫЯ І ППС.

Незадаволеная „апазіцыйнасьцю" ППС, санацыя стараецца давесьці ППС дробнымі ўколамі. Гэтымі днямі суд ручыў б. паслу, б. міністру і сучасному старшыні ЦК ППС Барэцкаму П. пакт абвінавачаньня, на якому Барэцкі прыцягнецца да адказнасьці за прамову ў Грудзёндзе ў верасьні 1927 г.

„НАША БАЦЬКАЎШЧЫНА".

Выйшаў № 1 новае беларускай газэты «Наша Бацькаўшчына», органу «Цэнтральнага Беларускага Камітэту беларускіх сялян і работнікаў» арганізацыі Якіі Станкевіча.

ЭНДЭЦКІЯ ВЫДУМКІ.

„Дз. Віл." (№ 37) паведамляе, што на абшары Маладэчнянскага і Вілейскага паветаў «грамадаўцы» паразумеліся з «Блёкам супрацоўніцтва з урадам» і нават падзялілі абшары на ўплывы той і другой арганізацыі.

КАНФІСКАЦЫЯ «СІЛЫ ПРАЦЫ».

Урадавы камісар г. Вільні сканфіскаваў № 6 радыкальнай беларускай газэты „Сіла Працы" за артыкулы „Аб'яднаньне сацыялістаў у Чэхаславакіі" і „Навагрудскі працэс 24-х".

БЫЎШЫ ПАСОЛ БАЛІН У БЭРЛІНЕ.

Абшарніцкае «Слово» паведамляе, што „вядомы рэвалюцыйны дзеяч б. пасол Балін, які ўцёк ад вастрогу заграніцу аж у Берлін", піша адтуль да польскіх адміністратараў „пісьма аб адносінах беларускай людзкасьці да асадзікаў" і г. д.

51 ГОД АСТРОГУ.

Гэтымі днямі скончыўся ў Навагрудку судовы працэс проці 24 асоб, абвінавачаных у прыналежнасьці да кампартыі Зах. Беларусі. 7 асоб прысуджаны на 4 гады вастрогу кожны, 6—на 3 гады, 7—на 2 гады і 1—на 1 год. 3 асобы апраўданы.

АРЫШТЫ КАМУНІСТАЎ.

Каля Даўгінава паліцыя арыштавала А. Дубікі і В. Шырковіча, у якіх знойдзена шмат камуністычнай літаратуры.

АРЫШТ РЭДАКТАРА «САХІ».

Гэтымі днямі паліцыя зрабіла рэвізію ў памяшканьні рэдактара бел. часопісі «Саха» гр. Павалковіча. Пасьля рэвізіі, якая быццам дала шмат абвінавачваючых матар'ялаў, гр Павалковіч быў арыштаваны.

П'ЯНЫ ДЗЕБОШ ПАГРАНІЧНІКАЎ.

«Слово» паведамляе, што каля Ландварова адзін п'яны польскі пагранічнік стаў бунтаваць на вясельлі і быў абаброєн. Абражаны гэтым, ён вярнуўся з сваімі ўзброенымі таварышамі, якія сталі страляць і забілі 16-цігадовага Э. Заншэніча і цяжка параніілі дзяўчыну К. Удзялову.

Згавор 3 арлоў кітайскага Брумера.

ТОКІЙ, 17-2. Японскае агенцтва паведамляе, што між Чан-Кай-Шы, Фын-Юй-Сянам і Ен-Сі-Шанам дасягнута згода на наступных умовах 1) Фын-Юй-Сян бярэ на сябе пасрэдніцтва з мэтаю нагадзіць рознагалосьсі між Уханам і Нанкінам; 2) Чан-Кай-Шы і Ен-Сі-Шан абавязваюцца падтрымліваць наступ Фын-Юй-Сяна на правінцыю Шандунь, якую мяркуюць перадаць пад яго кантроль; 3) Фын-Юй-Сян і Чан-Кай-Шы прызнаюць аўтаномію правінцыі Шансі.

АРЫШТЫ Ў ГАНКОНЗЕ.

ШАНХАЙ, 17-2. Друк паведамляе, што ў Ганконзе арыштавана 54 асобы, западозраныя ў рэвалюцыйнай дзейнасьці. У арыштаваных, нібы, знойдзена ў невялікай колькасьці зброя.

ГУАНСІЙЦЫ НАСТУПАЮЦЬ.

ШАНХАЙ, 17-2. З Ханькоу паведамляюць, што 21-ая армія Бай-Цзунчы заняла Баоцін (правінцыя Хунань за 230 клм. на паўднёвы захад ад Чанша).

За дзень.

Купля-продаж галасоў.

Францыя знаходзіцца зараз напярэдадні выбараў у парлямант. Пачынаецца лоўля галасоў. Паны «антавікі» на продажы галасоў» засарушыліся. Гэта іх сэзон.

Кожны з „антавікоў" зьвязаны з якой небудзь правінцыяй, а хто і з некалькімі адразу. Яны бяруцца даставіць любому «пакупцу» за адначасную ўзнагароду пэўную колькасьць галасоў. Галасы гэтыя яны загадзя «купляюць» і хто дасьць больш, той можа іх атрымаць. Быць дэпутатам у парлямант—ці чаго добрага сэнатарам у сэнаце—гэта значыць мець забясьпечаную кар'еру. За гэта варта добра заплаціць.

У прадвыбарчыя дні ў калідорах парляманту, у буфэце, ці ў відомым парыскім рэстаране Файё, дзе зьбіраюцца звычайна члены палаты, кішыма кішыць гэтых «антавікоў». Найбольш буйным з іх зьяўляецца пан Каэн, які «мае», як заявяраюць, 50 дэпутацкіх мандатаў. Кліенты, г. зн. усе тыя, хто хоча і каму ахвота дабрацца да ўтульнага і... прыбытковага парляманцкага месцачка, усе гэтыя рэспубліканцы розных масьцей і адценьняў,—літаральна разрываюць яго на часткі. Гэты самы Каэн у свой час прадаў барону Ротшыльду за добры куш патрэбную колькасьць галасоў выбарчыкаў у правінцыі Верхняй Савойі і правёў яго ў палату. Дабрадушныя горцы з Верхняе Савойі ад свайго паважанага дэпутата толькі і бачылі, шт грошы ды партрэт.

Так пякуцца шмат якія мандаты на «дэмакратычнай» кухні.

Вельмі цікава, што польская газэта «Глос Правды», якая з дакорам апавядае аб усім гэтым, абыходзячы моўчкі свае польскія прыёмы. Польшча таксама на парозе выбараў, і ўсе гэтыя справы паўтараюцца і ў яе, праўда ў больш вузкім маштабе, бо Польшча вельмі бедная і прымушана задаволіцца «розьнічнікамі». Між іншым—яны варты адна другой.

82 процанты дзіцячае сьмяротнасьці.

Забастоўкі тэкстыльшчыкаў у Бамбэі і Бамбейскае правінцыі (у Індыі) набылі значныя разьмеры. Прычыны гэтаму ясныя. Карэспандэнт органу ангельскае кампартыі «Уоркес Лай» апавядае аб страшэннай эксплёатацыі індыйскіх рабочых, сярод якіх вялікая колькасьць жанчын і дзяцей. Даволі сказаць, што сярэдні заработак мужчыны на бамбейскіх фабрыках складае 1 шылінг і 10 пэнсаў у дзень, жанчыны—1 шылінг, а дзяцей—11 пэнсаў (1 шылінг складае прыблізна 50 кап., 1 пэнс—4 кап.).

Побач з нізкэмным заработкам лютае суровая сыстэма штрафаў. Штрафуюць за малейшую нядбайнасьць, а іншы раз і бяз прычыны. Здараецца, што штрафы складаюць палову заработку працоўнага. Агульны ўзровень заработку бамбейскага рабочага ледзь перавышае разьмеры тае дапамогі, якую аказваюць установы дапамогі галадуючым, і шмат ніжэй найка, які выдаецца ў бамбейскіх астрогах зьняволеным.

Ня менш страшэнны ўмовы рабочых, якія жывуць пераважна ў маленькіх хіжынах, за якія трэба плаціць ад аднэй шостай да аднэй трэцяй заработку.

Ня дзіва, што гэткая дзікая эксплёатацыя і агідныя ўмовы жыцьця выклікаюць страшэнны продант сьмяротнасьці. Сьмяротнасьць дзяцей складае 667 на 1.000 нованароджаных, а ў некаторых райёнах дасягае да 828 на тысячу. Індыйская работніца жыве ў сярэднім 23 гады.

Украінцы і выбары ў сойм.

Блёк нацменшасьцяў не здабыў сярод украінцаў папулярнасьці, на якую спадзяваліся яго правадыры. Да блёку належыць толькі адна украінская партыя «УНДО» (укр. пар. дэм. аб'яднаньне). Партыя гэтая, праўда, мае значныя ўплывы ў масах, але ў апошнія часы яна мае моцных канкурэнтаў, з якіх найбольш сурёзным зьяўляецца Украінская партыя працы Пятрушэвіча. Гэтая партыя выступае на мітынгах з вострай крытыкай УНДО за тое, што яна ўступіла ў блёк з буржуазнымі элемэнтамі іншых нацменшасьцяў Польшчы. Асобліва вострую барацьбу з УНДО вядзе партыя працы ў Львоўскай акрузе.

Другім канкурэнтам УНДО зьяўляецца Укр. Сацыяльна-Радыкальная партыя. Асяродкам гэтай партыі зьяўляецца Станіславаў.

Апрача гэтых партый ёсьць яшчэ тры партыі: «Сельроб-лявіца», «Сельроб-правіца» і лёкальны сьпісак Трылёўскага ў Станіслававе. Самай моцнай з гэтых партый зьяўляецца «Сельроб-лявіца», якая мае шансы на посьпех у Галіцыі, а «Сельроб-правіца»—на Валыні.

Кампартыя Зах. Украіны таксама выступае у выбарах. Але шматлікія арышты яе сяброў і скасаваньні яе сьпісаў на многіх округах перашкаджаюць ёй разьвіваць прадвыбарную дзейнасьць.

Ёсьць яшчэ некалькі партый згодніцкага напрамку і група Даніловіча і Стаўпюка і стараруская група, якая злучылася з расейскай групай б. пасла Сярэбранікава.

Якія рэзультаты дадуць выбары для пасобных груп, цяпер яшчэ сказаць ня можна, але трэба сьцьвердзіць, што выбарчая агітацыя сярод украінцаў вядзецца востра і заузята, сягае глыбока ў вёску і, здаецца, наўрад ці каторая з украінскіх партый здабудзе на выбарах рашучую перавагу. Сучасныя выбары ў Зах. Украіне праходзяць пад знакам разьбіцьця на шмат груп.

IX пленум выканкому Камінтэрну.

Апазіцыя ў УсеКП(б) і Камінтэрне.

Працяг спрэчак па дакладзе тав. Бухарына.

МАСКВА, 17-II. На трэцім пасяджэньні пленуму выканкому Камінтэрну адбываліся далей спрэчкі па дакладзе тав. Бухарына аб апазіцыі УсеКП(б) і ў Камінтэрне.

Прамова тав. Ілека.

(Чэхаславакія).

Тав. Ілек зазначыў, што ў Чэхаславакіі ёсьць 3 апазіцыйныя групоўкі: ультра-левая, апартуністы і ліквідатары. Усе гэтыя групкі праводзяць барацьбу проці партыі і проці Камінтэрну. Чэхаславацкія сацыял-дэмакраты, зразумела, дапамагаюць трацкістам.

Не зважаючы на суровую барацьбу чэхаславацкіх трацкістаў проці партыі,—кажа тав. Ілек,—апошняя заваёўвае ўсё новыя пазіцыі ў рабочай клясе. Аб гэтым сьведчаць нават посьпехі партыі на нядаўніх муніцыпальных выбарах у Чэхаславакіі. У шырокай масе сяброў партыі няма супярэчнасьцяў наконт трацкізму. Партыя рашуча і аднадушна адхіляе трацкізм.

Прамава тав. Гансэна.

(Нарвэгія).

Тав. Гансэн заяўляе, што нарвэская камуністычная партыя цалкам далучаецца да выказанае тав. Бухарыным думкі, што барацьба проці апазіцыі зьяўляецца складанаю часткаю барацьбы камуністычных партый проці сацыял-дэмакратыі. Нарвэская сацыял-дэмакратыя—самая «левая» ў сьвеце. У радох гэтае сацыял-дэмакратыі ёсьць рэнегаты, накшталт Транмэля, якія шырока выкарыстоўваюць завярэньні трацкісцкае апазіцыі. Кампанія Транмэля амаль што ніякага посьпеху ня мае. Тлумачыцца гэта тым, кажа Гансэн, што наўрад ці ёсьць у якім-небудзь іншым краі такое выразнае выяўленьне моцных сымпатый да СССР, як у Нарвэгіі. Выступаць у Нарвэгіі проці завярэньняў пабываўшых у СССР нарвэскіх рабочых делегацый—з а д а ч а вельмі цяжкая. Зараз-жа пасьля сьвяткаваньня 10-угодак К а с т р ы ч н і к а в а е рэвалюцыі, на якім Транмэль сказаў прамову з заклікам да сусьветнае рэвалюцыі, ён распачаў па ўстаноўленым узоры кампанію за «вызваленьне палітычных вязьняў» у СССР. Праз 3 дні яму давялося спыніць гэтую кампанію, бо ён ня мог не зразумець, што нарвэская рабочая кляса адносіцца варожа да кожнага выпаду на СССР. Нарвэскія сацыял-дэмакраты імкнуцца ўсімі сіламі перашкодзіць росту камуністычных сымпатый у нарвэскім пралетарыяце. Нядаўна «раптоўна скапаўшы» нарвэскі ўрад рабочае партыі выдаў «левую» дэклярацыю, і, так сказаць, скончыў дзякуючы гэтаму самагубству, бо ён разумеў, што, выступіўшы на шлях адкрытага саюзу з буржуазнымі лібераламі, ён яшчэ больш паскорыў бы працэс палявеньня нарвэскіх рабочых.

Канчатковае прыдушэньне апазіцыі ва УсеКП(б) і ва ўсім Камінтэрне, поўная перамога над Маславым і кампаніяй у Нямеччыне, інакш кажучы, разгром усіх гэтых здрадніцкаў партыі зьяўляецца важнаю задачаю, якая мае вялікае значэньне таксама і для далейшага прыцягненьня на наш бок левых рабочых мас Скандынавіі.

Прамова т. Візэра.

(Швэйцарыя).

Тав. Візэр адзначае, што ні ў Цэнтральным Камітэце швэйцарскае кампартыі, ні на партыйных і адчыненых сходах ніхто з сяброў партыі на карысьць апазіцыі ня выступаў і што швэйцарская кампартыя мае здаровы пралетарскі асяродак, які дае ёй магчымасьць разьвівацца без якіх-небудзь сур'ёзных крызісаў.

У АПОШНІ ЧАС.

(Атрымана а 1 гадз. уночы).

КАНФЛІКТ У МЭТАЛЁ-ПРАМЫСЛОВАСЬЦІ НЯМЕЧЧЫНЫ НЯ ЎЛАДЖАН.

БЭРЛІН, 18-II. Прымірыцельныя перамаўленьні па канфлікту ў сярэдня-нямецкай мэталё-прамысловасьці, якія адбыліся ўчора ў міністэрстве працы, скончыліся бяз выпікаў. Арганізаваная пасьля гэтых перамаўленьняў прымірыцельная камера таксама не ўхваліла ніякай пастановы. Усе прадпрыёмцы, якія ўваходзяць у саюз берлінскіх прадпрыёмцаў мэталё-прамысловасьці, абвясьцілі аб звальненьні ўсіх рабочых з 22-га лютага. Гэта пастанова датыкаецца 550 тысяч мэталёўцаў.

ЗВАЛЬНЕНЬНЕ ЛЁКАУТАВАНЫХ МЭТАЛЁЎЦАЎ.

БЭРЛІН, 18-2. У выкананьне пастановы саюзу мэталё-прамыслоўцаў аб усеагульным лёкауце, арганізацыі саюзу ў Бадэне і Пфальцы зрабілі загад аб звальненьні 24-га лютага ўсіх рабочых на прыналежачых членам саюзу прадпрыёмствах. У Бадэне будзе лёкаутавана 45 тысяч мэталёўцаў, у Пфальцы—20 тысяч.

САВЕЦКА-НЯМЕЦКІЯ ЭКАНАМІЧНЫЯ ПЕРАМОВЫ.

БЭРЛІН, 17-II. Водлуг паведамленьняў агенцтва Вольфа, савецка-нямецкія эканамічныя перамовы, распачатыя 11-га лютага, адбываліся ў працягу ўсіх апошніх дзён. Старшыня нямецкае делегацыі Вальрот і старшыня савецкае делегацыі, член калегіі Народнага Камісарыяту Гандлю Шлейфэр, азнаёмілі делегацыі з прынцыповымі поглядамі сваіх урадаў па пытаньні эканамічных адносін між абодвымі краямі. Потым абедзьве делегацыі распачалі агульны абгавор прапанаванага бакамі матар'ялу. Пасьля разгляду матар'ялу павінна распачацца праца камісій. Камісіі пачнуць працу 20 лютага

Гумарэска.

КРЫТЫКА КРЫТЫКАЎ.

... А адзін наш крытык усё яшчэ крытыкуе памалу нашых пісьменьнікаў.

Было гэтак:

Некалькі гадоў ня бачыліся пісьменьнікі з гэтым крытыкам і раптам сустрэліся.

І крытык сустрэў пісьменьнікаў. Гэтак сустрэў:

— Галёшаю іх.

— Асьвістаць!

— Нацыянал-дэмакраты!

— Мазурыкі!

— Правакатары!

— Хамы!..

Гэта ўсё, значыць, мы, — тыя, хто яшча.

Асьвечаная крытыка, як заўважыў чытач,—грунтоўная.

Пісьменьнікі падзівіліся на гэнага крытыка, хацелі нешта адказаць, але падумалі, што крытык бывае абразіцца і моўчкі адыйшліся ад крытыка.

Тады крытык, разам з сваімі дапаможнікамі пачынае распаўсюджваць сваю крытыку. Гэтак распаўсюджвае. Перш-на-перш у рэдакцыю.

Копія пракурору.

Копія Крымінальнаму Вышуку.

Копія Рабоча-Сялянскай Інспэкцыі.

Копія Выдавецтву. Але Выдавецтву толькі «да ведама», бо ў Выдавецтве ёсьць папярэдні загад гэнага крытыка: «Ніводнай маёй крытыкі не друкаваць».

Ну, што-ж, мы прачыталі і гэны загад і гэную крытыку.

«Да ведама», вядома, прачыталі.

Дзякуем вам, таварыш крытык. Паганаг крытыка. Пішэце яшчэ! . .

. . . . . .

Вось якія бываюць крытыкі.

Такія яны беларусы, такія рэвалюцыянэры, такія рабочыя, што калі верыць, дык яшчэ з двух гадоў малатабойцамі яны працавалі, соску ссалі і білі молатам.

Мы ні ў чым гэтым не адмаўляем.

Магчыма ўсё гэта так і было, як яны кажуць, бо і сапраўды ў большасьці гэныя крытыкі дужа рэвалюцыйныя, бо яшчэ як у 1926-27 г. на савецкую пляцформу ўвайшлі, дык з гэтай пляцформы ўжо і ня злазілі.

... Як сапраўдныя рэвалюцыянэры, адным словам.

Алёша.

У Саюзе ССР.

„МЫ ЗАЎСЁДЫ З ВАМІ".

ПРЫВІТАНЬНЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ АД НЯМЕЦКІХ РАБКОРАЎ.

МАСКВА. Нямецкія рабкоры Нямеччыны прыслалі Чырвонай арміі з прычыны надыходзячага дзесяцігодзьдзя прывітаньне, у якім гаворыцца: «Тольки іспаваньне магутнае пралетарскае армії служыць гарантыяй, што пралетарская дыктатура ня будзе патрывожана шматлікімі ворагамі, абкружаючымі СССР. Рабочыя і сяляне, апранутыя ў армейскія шынэлі! Вы стаіце не адны на перадавых вартах. Разам з вамі змагаецца ўся сьвядомая рабочая кляса Нямеччыны і ўсяго сьвету, Ідзеце наперад па тым-жа шляху і трымайце пераможны сьцяг рэвалюцыі. Мы будзем заўсёды з вамі».

Гаспадарчыя кан'юнктуры ў першым паўгодзьдзі.

МАСКВА, 17-II. Калегія НК Гандлю СССР заслухала даклад аб гаспадарчай кан'юнктуры ў першым паўгодзьдзі 27-28 г. У дакладзе зазначалася, што цяжкасьці ў другой палове 26-27 г. выявіліся вынікамі непагоджанае палітыкі розных сэктараў народнае гаспадаркі. У сучасны момант найбольшыя перашкоды і цяжкасьці ўжо зьнішчаны. У канцы першага кварталу ўжо можна адзначыць некаторыя адзнакі паслабленьня напружанасьці на рынку. Збліжэньне разьмераў попыту і прапановы атрымае сваё далейшае развіцьцё на працягу другога квартану. Таварны дэфіцыт у апошнім квартале 26-27 году склаў 300 міліёнаў р., а ў першым квартале 27-28 г.—150 міліёнаў руб. У другім-жа квартале мы будзем мець ужо не дэфіцыт, а перавышэньне прапановы над попытам, прыкладна ў суме 500 міліёнаў руб. Такім чынам, у другое паўгодзьдзе мы ўваходзім з агульным станоўчым таварным балянсам.

У канцы даклад сьцьвярджае, што балянс попыту і прапановы ў другім квартале дазваляе задаволіць прамтаварамі попыт ня толькі вёскі, але і гораду.

Падводзячы падагуленьне спрэчак, тав. Мікаян зазначыў, што рынавыя цяжкасьці ў першым квартале зьўляюцца цяжкасьцямі росту, а ня рэгрэсу. Перад намі два выхады—ці пасоўвацца наперад павольна са стратаю необходнага тэмпу разьвіцьця, ці пасоўвацца шпарка наперад, з рызыкаю асобных цяжкасьцяў на тым ці іншым вучастку нашае гаспадаркі. Мы выбіраем другі шлях, бо для нас надзвычайна важным зьяўляецца выйгрыш у тэмпе нашага разьвіцьця. Аднак, нам трэба быць вельмі асьцярожнымі, каб не падарваць арганізм народнае гаспадаркі. З гэтага трэба зрабіць адзін вывад: сваячасна брацьці пад увагу практыку мінулага для папярэджаньня магчымых памылак у будучым.

Веснавы засеў у Крыме.

СЕВАСТОПАЛЬ. Веснавы засеў у разгары. Становішча азімых здавальняючае. У гарах наглядаецца хуткае таяньне сьнегу. Надвар'е цёплае. На паўдзённым беразе зацьвілі фіялкі.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ.

ГАДАВІНА ЧЫРВОНАЕ АРМІІ —СЬВЯТА ДЛЯ РЭЗЭРВАЎ РЭВАЛЮЦЫІ НА ЗАХАДЗЕ.

БЭРЛІН, 15-II. У зьвязку з 10-годзьдзем існаваньня Чырвонае арміі, ва ўсіх мясцовых арганізацыях чырвонага саюзу франтавікоў былі праведзены вечары дакладаў аб 10-годзьдзі Чырвонае арміі і аб чырвоным саюзе франтавікоў.

ФРАНЦУСКАЯ ПРЭСА АБ НАДЫХОДЗЯЧЫМ АДНАЎЛЕНЬНІ ПЕРАМОЎ З СССР.

ПАРЫЖ, 17-II. Рэакцыйная „Журналь дэ-Дэба", пярэчачы проці заявы дэ-Монзі аб мэтадах пагодженьня пытаньня аб царскіх даўгох Францыі, піша, што небясьпечна процістаяць інтарэсы французкіх крэдыторай інтарэсам ранейшых французкіх уласьнікаў нацыяналізаваных у СССР прадпрыемстваў, і пярэчыць проці дачы СССР крэдытаў.

Сацыялістычная «Суар» піша: зьвязваючы пытаньне аб даўгох з інтарэсамі некаторых буйных міжнародных фірмаў, Пуанкарэ патрабуе ад Масквы адмовы ад яе палітыкі, на якую Масква ня можа згадзіцца.

У АБАРОНУ Т. БУЖОРА.

ВЕНА, 13-II. З Румыніі паведамляюць, што кампанія на вызваленьне з астрогу рэвалюцыянэра Бужора распаўсюджваецца ўсё шырэй. У Бухарэсьце і ў іншых румынскіх гарадох адбыліся масавыя сходы, на якіх ухвалены рэзалюцыі з патрабаваньнем вызваліць Бужора.

На выбарах.

(Ад нашага ўласнага карэспандэнта).

Учора Бэрлін выбіраў праўленьне кааператыву рабочых і служачых. Арганізацыя старая, налічвае 140.000 членаў, мае каля 200 аддзяленьняў і існуе ня толькі сталіцу, але і прыгарады. Каб выканаць свой абавязак перад кааперацыяй, найшоў і я.

Каля ўваходу ў рэстаран галасаваньне, мятушыцца і жмуцца ад холаду плякатчыкі. Іх не 17, як пры выбарах у рэйхстаг, а ўсяго 2: сацыялістаў і камуністаў. На плякатах першага напісана: «Кааперацыйнае будаўніцтва», а на другіх плякатах напісана: «Галасуйце толькі за сьпіс анапіцы». Тое-ж самае прыблізна можна прачытаць і на выбарчых лістках: «Кааперацыйнае будаўніцтва" і «Ліст анапіцы».

Уваходзіць у рэстаран за двума ссунутымі сталамі сядзіць выбарчы камітэт: лысая галава, галава каляхтая і бубінаф моцна пасівеўшай у бойках камуністкі. Побач з выбарчым начальствам—вурна, ці проста маленькі драўляны куфэрак з дзюркай наверсе.

Уздоўж сталоў цэлы натоўп кепак, капялюшаў, шапак і проста шэвялюры таго і іншага полу. Адны, чакаючы чаргі, паляць цыгары, другія нешта жуюць, а трэція захоўваюць маўклівасьць і трымаюць сябе вельмі прызнаіта. Усе маюць у руках членскія кніжкі і выбарчыя лісты.

Пасьля галасаваньня хто накіроўваецца да хаты, а хто ў суседні пакой, дзе заканчвае свой грамадзянскі абавязак шклянкаю піва ці картамі. У рэстаране скрозь гам і дым чуваць вясёлыя спрэчкі і звон піўных бакалаў. Ня — А анапіцы... Тут кааперацыйнае дбістніцтва...—крычаць бязупынна два мужчыны з білецікамі, імкнучыся заглушыць сваім вычным выкрыкам шум.

Уваходзіць нейкі джэнтльмэн. Мяркуючы па чырвоным носе, ён вялікі прыхільнік Бахуса.

— Ліст анапіцы, — і перадаюць джэнтльмэну пісульку.

Прыхільнік Бахуса дэманстратыўна адварачваецца і працягвае руку да лістку сацыял-дэмакратаў «Кааперацыйнае будаўніцтва». Яго прыкладу сьледуе нейкі досыць тоўсты грамадзянін.

Затое жанчыны куды разумнейшыя: яны бяруць па два лісткі і не дэманструюць на віду ва ўсіх.

На парозе зьяўляецца маладая жанчына, у капялюшы, лякавых чаравіках. З таго, як яна глядзіць у бок хлапца з чырвонай зоркай на шапцы, відаць, што сацыял-дэмакратка.

— Чаму вы любіце сацыял-дэмакратаў?—пытаецца ў яе нехта.

— Таму, што сацыял-дэмакраты самыя лепшыя людзі ў сьвеце,—адказвае яна.

— А хто самыя горшы?

— Камуністы.

— Чаму?

— Таму.

— Але іменна чаму?

— Таму, што так «Форвэртс» *) піша.

У рэстаране весела сьмяюцца.

Толькі нейкі малады фабрычны ў франчы бармоча сабе пад нос:

—Ганіце вы гэтую несьвядомую асобу.

За сталом прылаўку пачынаюцца спрэчкі, тыкаюць пальцамі адзін у другога шофэрскі кажух і прыказчыцкі картуз. Спрачаюцца бяз усякага сэнсу; піва аднаму і другому затуманіла галовы Але ўсё-ж урэшце можна зразумець, у чым абвінавачвае шофэр сацыял-дэмакратычнага прыказчыка.

Кіраўніцтва кааператывам знаходзіцца ў руках сацыял-дэмакратаў. І вось, водпуг слоў кажуха, сацыялістычныя кіраўнікі маюць сем сьмертных грахоў: яны ператварылі кааперацыю ў спэкуляцыю, здаюцца дапамагаць палітычным зьяўленым, захоўваюць нікому непатрэбны палітычны «нэйтралітэт», адмаўляюцца пасланць у СССР дэлегатаў, каб пазнаёміцца з жыцьцём савецкіх кааператываў, не абараняюць сваіх прэрагатываў перад уладай; дайшло да таго, што ўнутраным жыцьцём кааператыву кіруе прускі суд, прускі ўрад хоча спагнаць з кааператыву прамысловы падатак, яны...

— Так чаму ты зьяўляешся членам?—пытаецца ў прамоўцы прыказчык.

— Каб ня даць магчымасьці тваім сацыял-дэмакратам канчаткова падпарадкаваць рабочых, каб пратэставаць і дамагацца.

Да урны падыходзіць нейкая старэнькая жанчына, якая хоць і добра выглядае, але па сутнасьці вельмі старая. Яе падтрымоўвае нейкая кабета, ці дачка, ці нявестка.

Старэнькая атрымоўвае выбарчыя лісткі і, замест аднаго, кладзе ў урну абодва. Пачынаецца шум, які канчаецца тым, што выбарчы камітэт выносіць пастанову, каб два лісткі ў часе падліку лічыць несапраўднымі.

Старэнькая, у вялікім жаху ад сваёй памылкі садзіцца на крэсла.

— З намі бог,—гаворыць яна.

У паважэньні да месца дзеяў і ўзросту вінаватай ніхто не сьмяецца.

М. ВАЎКОВІЧ.

Бэрлін, 10-II—28 г.

*) „Форвэртс"—орган с-х. партыі

Па Беларускай ССР.

(Ад нашых карэспандэнтаў).

Водпуск драўніны на будаўніцтва па райёнах.

Гомель, 17-2. У 1927-28 годзе на школьнае будаўніцтва будзе адпушчана 183.130 куб. фут. драўніны. З іх 110.235 на новае школьнае будаўніцтва і 72.895 на рамонт школьных будынкаў.

На больнічнае будаўніцтва будзе адпушчана 19.396 куб. фут. З іх на новае больнічнае будаўніцтва ў Рэчыцкім раёне 10.091, Чачэрскім—1.900 куб. фут.

Апроч таго, будзе адпушчана 72.500 куб. фут. драўніны на сельскае шляхавае будаўніцтва, 3.360 куб. фут. на рамонт будынкаў савецкіх устаноў і 13.140 на пабудову лазьняў у сельскіх мясцовасьцях.

На пабудову пажарных баракаў па акрузе будзе адпушчана 39.120 к. ф. і на пабудову сельскіх студняў—40.308 к. ф. Прычым праца па пабудаваньню і выкупу драўніны для пажарных баракаў і студняў будзе праводзіцца за кошт самаабкладаньня.

Водпуг меркаваньня прэзыдыуму—усё новае будаўніцтва будзе праходзіць праз акруговага інжынэра і пасьля зацьвярджэньня ім праэктаў яны будуць разглядацца Акрвыканкомам.

Перавыбары ў жылкаапэрацыі.

Гомель, 17-II. У Гомелі пачалася перавыбарчая кампанія ў візавой сетцы жылкаапэрацыі. Правядзеньню гэтай кампаніі надаецца максымум увагі. Лік пайшчыкаў жылкаапэрацыі расьце. Калі да 2-га зьезду ўпаўнаважаных было 837 пайшчыкаў, дык да надыходзячага 4-га зьезду маецца 2460. З іх рабочых—1420, што складае 58 проц.

Ёсьць дасягненьні ў працы камісій пры Жактах, Калі да 3-га зьезду ўпаўнаважаных ня было ніякай культпрацы ў таварыствах, дык у сучасны момант маецца 7 працуючых дзіцячых пляцовак, 8 чырвоных куткоў і 16 выпускаюць насьценную газэту. Гэта сьведчыць, што культурная масавая праца ў таварыствах пачала прывівацца. Ёсьць дасягненьні ў працы санітарных камісій. У домах заўважаецца чысьціня і бадзёрасьць.

Вялікая праца праводзіцца сярод жон пайшчыкаў. Ва ўсіх таварыствах праводзіцца прыём іх у пайшчыкі на льготных умовах. Намечана канфэрэнцыя ўсіх хатніх гаспадынь таварыстваў для выпрацоўкі шэрагу новых мерапрыемстваў. Такім чынам хатняя гаспадыня цягнецца да кааперацыйнай працы.

Праведзена вялікая праца па ўзмацненьню таварыстваў з мэтаю эканамічнага і арганізацыйнага ўзмацненьня.

Поруч з гэтымі посьпехамі маюцца і недахваты, галоўным чынам пры правядзеньні будаўнічых работ. Перавыбарчая кампанія выявіць адмоўныя бакі самых таварыстваў і Жылкаапэрацыі.

СЯЛЯНСКАЯ АРЦЕЛЬ ПА ВЫРАБУ КОШЫКАЎ.

ВІЦЕБСК, 18-2. У в. Кабішча (Віцебскі р.) арганізавалася арцель па выробу кошыкаў. Арцель аб'яднала 110 мясцовых сялян.

ЗБОР ПАЯВЫХ УЗНОСАЎ.

Гомель, 17-2. Збор паявых узносаў у спажывецкай кааперацыі праходзіць добра. За першыя 10 дзён лютага месяца сабрана 20 тыс. руб. паявых узносаў.

ЛЯСНЫЯ ЗАВОДЫ НЕ ЗАБЯСЬПЕЧАНЫ СЫРАВІНАЙ.

Гомель, 17-2. З прычыны валакіты і ўсякіх тормазаў з боку лясных органаў акругі, лесазаводы Лесбелу знаходзяцца пад пагрозаю астановкі. Пастановы Эканомнарады БССР і прэзыдыуму Гомельскага Акрвыканкому аб прадастаўленьні Лесбелу звышкаштарысных лесасек для гомельскіх заводаў з мэтаю забясьпечаньня заводаў сыравінаю да навігацыі 1928 г., ня выконваюцца. Адданьленьне Лесбелу да гэтае пары не атрымала лесарубачных білетаў на звышкаштарысныя адводы. Ленінскае лясьніцтва ігнаруе загад інспэктарыяту лясоў аб водпуску драўніны. Шабрынскае лясьніцтва цягне валакіту з перадачаю адводаў.

ВЫНІКІ ПЕРАВЫБАРАЎ У С-Г. КААПЭРАЦЫІ.

БАБРУЙСК, 18-2. Акруговае праўленьне сельскай-гаспадарчай кааперацыі падвяло вынікі перавыбараў кіруючых органаў па крэдытных і сельска-гаспадарчых таварыствах. У сярэдным у перавыбарах прымала ўдзел 72 проц. выбаршчыкаў (на 14 проц. больш супроць мінулага). Значна адноўлен склад праўленьняў па візавой сетцы.

НОВЫЯ АРЦЕЛІ.

БЕШАНКОВІЧЫ, 18-2. У мястэчку Бешанковічы кустпромсаюз арганізаваў кравецкую арцель «Прочность». У арцель увайшлі мястачковыя краўцы, якія раней працавалі паасобку. Апрача таго, арганізавана жаночая арцель панчошніц.

Пазыка ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі

Льготы падпішчыкам на пазыку пры набыцьці с.-г. машыны.

Уласьнік аблігацыі пазыкі ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі, выйграўшы па пазыцы, мае права бяз усякай чаргі і на самых льготных умовах растэрмінаваньня купіць на любым дзяржаўным ці кааперацыйным складзе сельска-гаспадарчых машын необходную яму машыну: трактар, складаную ці простую малацілку, веялку, жнейку, сеялку, сартыроўку, касілку, плуг, барану, конскія граблі і інш.

У чым-жа ўласна тут выгада?

Першая выгада—вось у чым. Ёсьць шмат машын і прыладаў (трактар, малацілка, конскія граблі і інш.), якіх у нас, у Саюзе, не хапае. Попыт на іх з боку сялянства нагэтулькі вялікі, што нашы заводы пакуль яшчэ ня могуць выпрацаваць такую колькасьць, каб у поўнай меры здаволіць усіх сялян, адчуваючых патрэбу ў гэтых машынах. А таму на гэтыя машыны трэба загадзя запісацца, часам необходна ўнесьці задатак і чакаць сваёй чаргі. Некаторыя машыны, як, напрыклад, трактары, прадаюцца толькі калектывам.

Хто выйграе па пазыцы, той атрымлівае любую машыну ў першую чаргу, хоць-бы на гэту машыну была чарга ці разьвёрстка. Выйграўшану прададуць машыну нават і ў тым выпадку, калі яна, як правіла, прыватным асобам не прадаецца, а прызначана толькі для калектыўных гаспадарак. Калі на складзе гэткая машына ёсьць, той хто выйграе, мае права яе атрымаць бяз усякай чаргі раней за ўсіх іншых.

Другая выгада ў тым, што хто выйграе па пазыцы ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі, калі ён пажадае свой выйгрыш выкарыстаць на пакупку необходнай яму машыны, атрымлівае самыя льготныя ўмовы растэрмінаваньня.

Урэшце, трэцяя і самая вялікая выгада ў наступным:

Хто выйграе па пазыцы, той можа набыць сельска-гаспадарчых машын і прыладаў ня толькі на тую суму, якую ён выйграў, а можа набыць і тыя машыны і прылады, пры водпуску якіх трэба ўнесьці задатак, не перавышаючы той сумы, што пайшоў выйграўшаму.

Так, напрыклад, калі хто-небудзь выйграе 100 руб., дык гэта ня значыць, што ён можа купіць толькі старублёвую машыну. Калі яму патрэбна будзе дарагая машына, коштамі скажам у 1000 руб. і пры набыцьці яе калектыў ці бядняк павінен унесьці 100 руб., а на рэшту—900 руб.—дасцца растэрмінаваньне, дык і выйграўшы можа купіць гэтую машыну, бо і яму, як і калектыву ці бедняку, будзе прадстаўлена такое-ж растэрмінаваньне, і першы ўзнос яму трэба будзе зрабіць у разьмеры толькі 100 р.

А. Львоў.

Трэба падцягнуцца.

(Ліст з Бабруйску).

На 16 лютага мы маем у акрузе наступны малюнак распаўсюджваньня пазыкі ўзмацненьня сялянскай гаспадаркі.

Па ўсіх райёнах рэалізавана пазыкі на суму 68452 рублі, што складае 14,2 проц. агульнага заданьня на акругу.

Апошнія дні, праўда, далі некаторае павялічэньне ў распаўсюджваньні сялянскай пазыкі, але трэба сказаць, што тэмп працы яшчэ недастатковы. Ёсьць райёны, як, напрыклад, Старадарожскі, дзе рэалізацыя пазыкі стаіць асабліва кепска. Гэты райён на 16 лютага здалеў рэалізаваць толькі на 1350 рублёў, у той час, як іншыя райёны рэалізавалі ў некалькі разоў большыя сумы. Справа тут у тым, што райвыканком, сельскія саветы, контрагентура і субагентура не аддалі належнай увагі распаўсюджваньню пазыкі, і справа праходзіць, як кажуць, самацёкам.

Ёсьць райёны, якія актыўнасьцю ў справе распаўсюджваньня пазыкі значна выдзяляюцца з агульнага шэрагу райёнаў акругі. Да такіх райёнаў трэба аднесьці Слуцкі і Сьвіслацкі райёны. Яны ў справе рэалізацыі пазыкі стаяць на першым месцы.

Ёсьць і хібныя бакі ў справе рэалізацыі пазыкі. Ёсьць райёны, дзе так шчыра ўзяліся за рэалізацыю, што кожная вёска мае па-наўдзесятка субагентаў, але праца па распаўсюджваньні пазыкі стаіць на месцы. Так, Клічаўскі райён разлуў «штат субагентуры» да 720 асоб на райён, і гэтая «армія» субагентуры здолела ўсяго-наўсяго за два апошнія тыдні распаўсюдзіць на 200 рублёў аблігацый пазыкі.

Прымаюцца заходы да пашырэньня распаўсюджваньня пазыкі. Некаторыя райёны, Рагачоўск, напрыклад, абвясьцілі конкурсы на лепшую вёску і камсамольскую ячэйку па распаўсюджваньні пазыкі. Абвешчан акруговы конкурс на лепшы сельсавет па распаўсюджваньні пазыкі.

ПРАВЕРКА РЭАЛІЗАЦЫІ ПАЗЫКІ.

Гомель, 18-2. Акруговы аддзел грашовых спраў камандыраваў у розныя райёны акругі сваіх прадстаўнікоў для праверкі ходу кампаніі рэалізацыі сялянскай пазыкі.

Аблігацый пазыкі ёсьць у акрузе на 215000 руб. і часовых квіткоў на 170000 р. Акруговы аддзел грашовых спраў запатрабаваў ад Нар. Кам. Фінансаў БССР аблігацый пазыкі яшчэ на 50000 р.

Зусім сьпяць...

Лагойск, 17-2. У нашым райёне рэалізацыі пазыкі аддаюць зусім мала ўвагі. За ўвесь час прададзена аблігацый усяго на 1.300 руб., прычым 800 руб. за апошні тыдзень (да 16 лютага). Выканалі, такім чынам, усяго 3,7 проц. заданьня. Калі мясцовыя працаўнікі, а, галоўным чынам, райвыканком не прачнуцца, дык напэўна ня выканаем і 50 проц. заданьня.

Барысаў 17-II. За апошні тыдзень (па ўчарашны дзень) у Барысаўскім райёне прададзена аблігацый на 2.000 руб., а з пачатку кампаніі—на 4.022 руб. 50 кап., што пры заданьні ў 45.000 руб. складае 8,9 проц.

Чэрвень, 17-II. За апошні тыдзень у нашым райёне прададзена аблігацый сялянскай пазыкі на 212 руб. 50 кап., а з пачатку кампаніі—на 2.090 руб., што складае 4,1 проц. заданьня.

Самахвалавічы, 17-II. За час з 8 да 16 лютага ў Самахвалавіцкім райёне рэалізавана сялянскай пазыкі на 4.300 руб., а з пачатку кампаніі—на 8.300 руб., што складае 11,8 проц. заданьня.

Вёска калектывізуецца.

Калектывізацыя польскай беднаты.

НА БЫЎШЫХ ПАНСКІХ МАЁНТКАХ ДЛЯ ПОЛЬСКАЙ БЕДНАТЫ АРГАНІЗОЎВАЮЦЦА ТРЫ С.-ГАСП. КАЛЕКТЫВЫ.

Для эканамічнай дапамогі польскаму батрацтву і беднаце, па ініцыятыве Капыльскага, Плешчаніцкага і Бярэзінскага райвыканкомаў арганізоўваюцца 3 с-г. калектывы з батракоў і беднякаў-палякаў.

Адзін калектыў арганізуецца ў Капыльскім раёне на вучастку ранейшага маёнку Бабаўнянка з 5-ці бядняцка-батрацкіх гаспадарак; нахатняй зямлі маецца 39 дзес., сенакосу—11 дзес., саду—8 дзес.

Другі—у Плешчаніцкім раёне на вучастку ранейшага маёнтку Амнішава; нахатняй зямлі—41 дзес., сенакосу—11 дзес. і саду—6 дзес.

Трэці—у Бярэзінскім раёне на вучастку ранейшага маёнтку Асмолаўка; нахатняй зямлі—45 дзес., сенакосу 12 дзес. і саду—2 дзес.

Усе арганізуемыя калектывы забясьпечваюцца будовай у патрэбнай колькасьці.

Акрсельсаюз паслаў інструктара для канчатковага афармленьня калектываў, а таксама для выяўленьня на месцы, колькі патрэбна будзе сродкаў для дапамогі арганізуемым калектывам.

Неабходна адзначыць, што польская беднота здаволена арганізацыяй калектываў, кандыдатуры жадаючых уступіць у калектыў назначаюцца самімі батракамі і беднатой вельмі асьцярожна. Заўважаецца вялікае імкненьне сярод польскай беднаты да арганізацыі калектываў.

Грандцарэк.

Менчына.

Хочам жыць у калектыве.

Некалькі год назад наша сялянства ня зусім прыхільна адносілася да калектыўных гаспадарак. Часта можна было пачуць размовы аб разьвярстаньні савецкіх гаспадарак, калгасаў і арцеляў. Зараз адносіны сялян да калектыўных гаспадарак значна зьмяніліся. Гэтаму спрыяла ўзмацненьне калектыўных гаспадарак, якія ў апошні час сталі сапраўдным асяродкам культуры. Калектыўных гаспадарак у раёне 3 і 2 арцелі. У апошнія часы, дзякуючы працы парт'ячэйкі, якая ў штодзённай гутарцы з насельніцтвам праводзіла працу па растлумачэньню выгадаў калектыўнай апрацоўкі зямлі, маюцца наступныя вынікі:

Вёска і пасёлак падалі ў Р.В.К. заявы аб арганізацыі калектыўных гаспадарак. На іх запатрабаваньне быў выкліканы загадчык адной з лепшых арцеляў райёну «Бальшавік», які зрабіў падрабязны даклад аб становішчы арцелі, ля разьвіцьці і г. д. У працягу 2-х з палавінай гадзін, насельніцтва з надзвычайнай увагай слухала даклад. Пасьля дакладу было зададзена да 20 пытаньняў, у якіх насельніцтва цікавілася працай арцелі. Акрамя гэтага, была вылучана дэлегацыя з 3-х мужчын і 3-х жанчын, якія езьдзілі ў арцель знаёміцца з жыцьцём рабочых, іх становішчам, дасягненьнямі.

Характэрна зазначыць, што бяднякія гаспадаркі вёскі ўсе як адзін даюць згоду на арганізацыю калектыву. 1 пасёлак, які налічвае 14 гаспадарак, таксама падаў заяву. Наогул, можна заўважыць, што беднота імкнецца да перабудовы сваёй гаспадаркі.

Імкненьне сялянства, асабліва бяднейшай часткі, да зьмены формаў вядзеньня с.-гаспадаркі вырыцца. Гэтаму імкненьню яшчэ перашкаджае частка серадняцтва і кулацтва, якога па раёне маецца 7 проц.

Але трэба мець надзею, што гэтае імкненьне з кожным годам будзе значна пашырацца. У зьвязку з гэтым неабходна ўзмацніць працу партарганізацый сярод шырокіх колаў насельніцтва, практычна ўцягваючы іх у працу, распрацоўваючы пастановы XV партзьезду. Адначасова неабходна савецкім органам падрыхтавацца да гэтай справы, і заявы аб зьменах форм землякарыстаньня навінны здавальняцца ў першую чаргу. Імкненьне да калектывізацыі шырыцца, яго трэба падтрымоўваць і да гэтае справа трэба падрыхтавацца, каб заявы насельніцтва былі здаволены на 100 проц.

П. Лабус.

Самахвалавіцкі р., Менчына.

Больш увагі арцелям.

Пядаўна на пасяджэньні РВК быў заслуханы даклад загадчыка земаддзелу аб выніках абгляду сельска-гаспадарчых арцеляў райёну. З дакладу выявілася, што ў працы арцеляў быў шэраг недахватаў; перавыбарная кампанія прайшла ня зусім здавальняюча з прычыны таго, што з боку Акрсельсаюзу ня было зьвернута на гэта дастатковае ўвагі, і плян перавыбараў парушан інструктарамі саюзу.

Дагэтуль яшчэ ў калектыўных гаспадарках і арцелях прымячаецца напоўны пераход на калектыўныя пачаткі (ёсьць яшчэ ўласныя каровы, коні, дзяленьне збожжа). У працы частка арцеляў наглядаецца прамысловa-гандлёвы ўхіл, што значна адбіваецца на другіх галінах гаспадаркі, як жывёлагадоўля, паляводства і г. д. Ёсьць сувязь з прыватным рынкам па лініі продажы тавару і слабая сувязь з кааперацыйнымі арганізацыямі, прымячаецца нездавальняючае абслугоўваньне з боку сэкцыі калгасаў РВК, а таксама слабая сувязь з імі агрономаў і сельскіх саветаў. Дзеля зьніжэньня такіх недарэчнасьцяў, неабходна правесьці ў далейшым наступнае: Земаддзелу зьвярнуць увагу на систематычнае абслугоўваньне арцеляў.

Неабходна складзі больш цьвёрды напрамак на выкананьне прынятых арцелямі статутаў. Зьмяніць у арцелях систематычную наёмную працу.

Усе гэтыя мерапрыемствы здаравяць калектыўныя гаспадаркі і наставяць іх на правільны шлях далейшага ўмацаваньня і пашырэньня.

Я. М. Савіцкі.

в. В.-Крушынаўка, Рагачоўскага р—ну, Бабруйшчына.

ЯК ПРАХОДЗЯЦЬ ЗАГАТОЎКІ.

Слаба, вельмі слаба!

(Ліст з Бабруйску).

Прасачыўшы за ходам хлебазагатоўчай кампаніі ад пачатку да сёньнешняга дня, можна зазначыць, што кожная пяцідзёўка в хлебазагатоўчага фронту дае наступовае памяншэньне загатовак. Так, напрыклад, з 15-га да 20 студзеня ў акрузе было загатоўлена 450 тон збожжапрадуктаў і 103 тоны насеньня лёну. Першая пяцідзёўка дала найбольшыя вынікі. За час з 2-га да 25 студзеня загатоўлена было 296,4 тоны збожжапрадуктаў і 23 тоны насеньня лёну. Чарговыя пяцідзёўкі даюць яшчэ большае паніжэньне загатоўчай работы, а другая пяцідзёўка лютага дала збожжа толькі 192,3 тоны і 21 тону насеньня лёну.

Лічбы сьведчаць, што з боку загатоўчых арганізацый аслабла ўвага да хлебазагатовак. Гэта прывяло да паслабленьня хлебазагатовак і да невыпаўненьня плянавых заданьняў у гэтай справе.

Трэба сказаць, што ў працы мясцовых загатоўцаў ёсьць недахопы і апроч агульнага паслабленьня ўвагі да загатовак. Так, замест таго, каб накіраваць усе сілы на барацьбу з прыватнікам-перакупшчыкам, некаторыя нашы кааперацыйныя загатоўцы ўдарыліся ў змаганьне паміж сабою за захоп рынку.

На вёску мала выкінута прамысловых тавараў, а адсюль зусім зразумела, што і выкідваньне сялянствам хлеба на рынак было слабое. Гэта ў значнай меры перашкаджала выкананьню хлебазагатовак.

Падводзячы вынікі хлебазагатоўчай працы за студзень, прыходзіцца сьцьвердзіць факт, што хлебазагатоўчы плян на студзень выпаўнен толькі на 37 процантаў. За дзесяць дзён лютага выпаўнена толькі 8 процантаў заданьня, вызначанага на гэты месяц.

Гэтыя лічбы сьведчаць аб тым, што пры слабой увазе з боку загатоўцаў да гэтай справы і лютаўскі плян загатовак ня будзе выпаўнен.

Гэтага дапусьціць нельга. Загатоўцам трэба падцягнуцца, аддаць максымум увагі хлебазагатоўкам і павесьці жорсткую барацьбу з прыватнікам-перакупшчыкам.

А. Дамброўскі.

Як ідуць загатоўкі.

ГОМЕЛЬ, 18-2. За першую дэкаду лютага ўсе арганізацыі акругі загатовілі 22 тоны валакна лёну і пянькі, на 18.000 руб. пушніны, на 4300 руб. шчаціны, на 540 р. конскага волоса на 1500 руб. мехавой сыравіны, на 27.000 р. рызьля і на 1300 руб. іншай сыравіны.

Апрача таго, загатоўлена: жыта і пшаніцы—150 тон, аўса—15 тон, семя лёну—15 тон і яравых культур—140 тон. Скураной сыравіны, паводле няпоўных вестак загатоўлена на 10.000 руб.

ПОЛАЦК, 18-2. За першыя дзесяць дзён лютага аддзяленьне Хлебапрадукту загатовіла 24 тоны розных хлебных культур. Найлепей ідзе загатоўка аўса і ячменю.

Экспорт Белдзяржгандлю ў студзені 1928 году.

У працягу студзеня Управа Беларускага Дзяржаўнага Гандлю экспартавала за межы розных сыравіны на агульную суму 489176 руб., што складае 33,7 проц. квартальнага плану.

З вялікім перавышэньнем плану экспартаваны аўчыны—выкананьне на 329 проц., і грыбы сушаныя—на 114 проц.

Лёну экспартавана на 161905 руб. (24,9 проц. квартальнага плану); пушніны на 72.000 руб., што складае 20,6 проц. плану, конскага волосу на 19.445 руб., (выкананьне 62,5 проц. квартальнага плану) і шчаціны на 105.985 руб., што складае 70,7 проц. квартальнага заданьня.

Павялічэньне завозу прамтавараў у БССР.

У ЛЮТЫМ БУДЗЕ ЗАВЕЗЕНА 80 ВАГОНАЎ БАВАЎНЯНАЙ МАНУФАКТУРЫ.—ЛЁНАВОДНЫЯ РАЙЁНЫ АТРЫМАЮЦЬ 64 ВАГОНЫ МАНУФАКТУРЫ І НА 400000 РУБ. СУКОННА-ШАРСЬЦЯНЫХ ТАВАРАЎ.

У канцы сьнежня і ў працягу ўсяго студзеня прамтавары ў БССР завозіліся ў нязначнай колькасьці. Прычыны гэтага ў тым, што неабходна было ўзмацніць забясьпечаньне промтаварамі хлебных райёнаў Саюзу.

Зараз Народны Камісарыят Гандлю СССР прыняў меры да павялічэньня завозу прамтавараў у БССР, галоўным чынам, у лёнаводныя райёны.

Так, на люты для БССР выдзелена 80 вагонаў баваўнянай мануфактуры, на 400000 рублёў суконна-шарсьцяных тавараў і 100000 галаўных хустак. Мяркуецца таксама павялічыць у лютым на 100000 руб. завоз скураных тавараў.

З гэтай колькасьці прамтавараў на плян Нар. Кам. Гандлю БССР 64 вагоны баваўнянай мануфактуры і ўся колькасьць суконна-шарсьцяных тавараў накіроўваецца ў сельскія мясцовасьці, пераважна ў лёнаводныя райёны.

Калі ў галіне забясьпечаньня мануфактурай, як мы бачым, справа стаіць больш-менш здавальняюча, дык гэтуль яшчэ застаецца вострым пытаньнем забясьпечаньня БССР металічнымі таварамі і наасобнымі відамі скураных тавараў, галоўным чынам, хромам.

Справа з забясьпечаньнем апошнім застаецца надзвычайна вострай, і ўсе абутковыя вытворчыя прадпрыемствы працуюць з перабоямі.

У бойках за культуру працы.

„Сіла прывычкі мільёнаў і дзесяткаў мільёнаў—самая страшная сіла“. ЛЕНІН.

„Чыстата—залог культуры“.

На цихай Нова-Сярпухоўскай вуліцы прытуліўся будынак фабрычнага тыпу з вялікімі вокнамі, на якім коратка, але выразна напісана: Курсы «ЦИТ», што пасьля расшыфроўкі азначае—Курсы Цэнтральнага Інстытуту Працы.

У гэтым будынку і ў надворных пабудаваньнях зьмяшчаецца «кузьня», дзе навучаюць культуры працы, дзе

Лябараторыя Цэнтр. Інстытуту Працы.

(Трэніроўка навеснага ўдару ручнікам (малаткам).

даюць тэорытычныя і практычныя веды згодна навуковых вымаганьняў, як весьці наогул працу, каб яна была найбольш прадукцыйнай і найменш выціскала энэргіі з чалавека-машыны.

Першае, што кідаецца ў вочы каля будынку і ў памяшканьнях—гэта абсалютная чыстата і парадак. Глянуўшы вакол, мімаволі згаджаешся, што лёзунг—„Чыстата—залог культуры“—які побач з іншымі ўпрыгожвае сьцены «ЦИТА», ажыцьцяўляецца тут поўнасьцю. Адразу нават ня верыш, што гэта ў нас, на Беларусі, дзе лічэ нельга пахваліцца асаблівымі дасягненьнямі ў ахайнасьці.

Здаровая савецкая індустрыялізацыя запатрабавала новых, чыста навуковых падходаў да працы, новых рабочых—«ахайных», дысцыплінаваных, кваліфікаваных па ўсіх правілах культуры працы. Гэтых новых рабочых і закліканы даваць у нас курсы Цэнтральнага Інстытуту Працы ў Менску.

Крыху гісторыі.

Курсы «ЦИТ» у Менску нарадзіліся ўлетку 1926 году, у час, калі савецкая ўлада зьвярнула ўзмоцненую ўвагу на індустрыялізацыю краіны.

Арганізацыя навучаньня і агульная настаноўкі працы на курсах належыць сучаснаму галоўнаму кіраўніку курсаў «ЦИТ» у Менску б. старшаму інспэктару «ЦИТ'а» ў Маскве тав. Саўко.

За кароткі час свайго існаваньня беларускі «ЦИТ» даў ужо два выпускі —280 навукова-падрыхтаваных рабочых (160 сьлесараў і 120 кавалёў). Зараз на курсах навучаецца 120 сьлесараў, 60 кавалёў і 60 сталяроў-будаўнікоў.

Камплектуюцца курсы з ліку беспрацоўных, зарэгістраваных на біржы працы. Тут і былыя служачыя ўстаноў, скарочаныя ў выніку рацыяналізацыі, і дэмабілізаваныя чырвонаармейцы, ня маючыя ніякай кваліфікацыі, і сяляне з вёсак, якія прышлі шукаць шчасьця ў горадзе і інш.

Цэхі і навучаньне ў іх.

На курсах зараз працуюць тры асноўныя цэхі:

Сьлясарны, які ў сваю чаргу падзяляецца на ўдарны і націскны. На ўдарным праходзіцца мэтодыка ўдару—рубка і клёпаньне. Праз націскны выяўляецца пластыка, рыты у руху, устаноўка корпусу і г. д.

У кавальскім цэху праца пачынаецца праз трэніроўку, галоўная аснова якой—удар, замах, мэта і сіла ўдару.

У сталярным цэху ў першую чаргу адбываецца трэніроўка пры дапамозе імітацыйных інструмэнтаў. Вядзецца трэніроўка струганьня, пілоўкі, даўбленьня, сьвярленьня і точэньня сталярных інструмэнтаў.

Уся аснова «цитовского» навучаньня грунтуецца на трох галоўнейшых момантах: апрацоўцы вучня, устаноўцы і кантролі.

РАБОЧЫ, ПЕРАРАБЛЯЮЧЫ СВАЮ ЎЛАСНУЮ ПРЫРОДУ, ПАВІНЕН ЗЛАМАЦЬ ЗУБЫ СТАРЫМ ТРАДЫЦЫЯМ І ПЕРАТРЭСЬЦІ ЎВЕСЬ МЯШОК СТАРЫХ БЫТАВЫХ РЫСАЎ, УЯЎЛЕНЬНЯЎ, НОРМ...

ПРАКТЫЧНА НАМ ПАТРЭБНЫ ЗУСІМ ІНШЫЯ ЛЮДЗІ—ЦЬВЯРОЗЫЯ, ДЗЕЛАВЫЯ, ЭНЭРГІЧНЫЯ, ЯКІЯ ЎМЕЮЦЬ ЛІЧЫЦЬ ЧАС І ДАБІВАЦЦА МАКСЫМАЛЬНАГА ЭФЭКТУ, ЯКІЯ ШУКАЮЦЬ НОВЫХ І НОВЫХ УДАСКАНАЛЕНЬНЯЎ, ЛЮДЗІ З ЦЬВЁРДЫМІ НАГАМІ, СА СТАЛЁВЫМІ МУСКУЛАМІ, ШТО ІДУЦЬ ДА РАЗ ВЫЗНАЧАНАЙ МЭТЫ...

РАБОЧЫЯ МОГУЦЬ ВЫПРАЦАВАЦЬ МАСЫ ГЭТКІХ ПРАЦОЎНЫХ БАЙЦОЎ. АЛЕ ДЛЯ ГЭТАГА ПАТРЭБНА СЫСТЭМАТЫЧНАЯ ВАЯЎНІЧАЯ ПРОПАВЕДЗЬ КУЛЬТУРЫ ПРАЦЫ...

Н. І. Бухарын.

дзяляецца на ўдарны і націскны. На ўдарным праходзіцца мэтодыка ўдару—рубка і клёпаньне. Праз націскны выяўляецца пластыка, рыты у руху, устаноўка корпусу і г. д.

У кавальскім цэху праца пачынаецца праз трэніроўку, галоўная аснова якой—удар, замах, мэта і сіла ўдару.

У сталярным цэху ў першую чаргу адбываецца трэніроўка пры дапамозе імітацыйных інструмэнтаў. Вядзецца трэніроўка струганьня, пілоўкі, даўбленьня, сьвярленьня і точэньня сталярных інструмэнтаў.

Уся аснова «цитовского» навучаньня грунтуецца на трох галоўнейшых момантах: апрацоўцы вучня, устаноўцы і кантролі.

таго, як патрабуе парадак зрыхтаваньня данага прадмету.

Уся работа ў цэхах цесна зьвязана з фізкультурай. Апошняя падзяляецца— на зарад, ці разьвіцьцё тых частак арганізму, якія патрабуюцца для працы ў цэху, і выпраўленьне некаторых частак арганізму, якія ў часе працы застойваюцца ці нават „скрыўляюцца.

У дадатак да ўсяго гэтага, як неабходнасьць для будучых рабочых фабрык і заводаў, выкладаецца чарчэньне і чытаюцца лекцыі па тэхналёгіі мэталу, дрэва і па мінэралёгіі.

Паступовасьць у навучаньні па курсах выяўляецца і ў разьмеркаваньні часу пры пачатку заняткаў, якое ро-

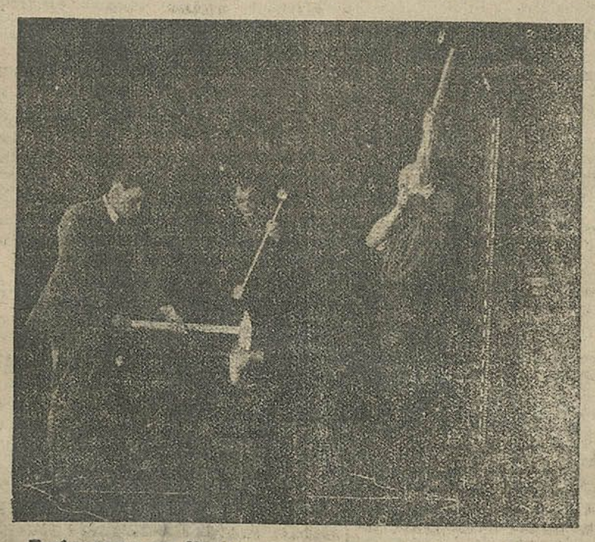

Лябараторыя Цэнтральнага Інстытуту Працы.

Трэніроўка навеснага ўдару ў 3 малаты ў кавальскай справе.

Навучаньне і праца ў цэхах ідзе ў суровай паступовасьці, прычым падзяляецца: а) на апэрацыі, г. з. паступовую апрацоўку ўсіх граняў (мэталічных ці драўляных) і б) комплекс—складаньне поўнае рэчы з паасобных частак; тут адбываецца і апрацоўка элемэнтаў (рубка, апілоўка, рэзка, сьвярленьне).

Гэтак ставіцца работа ва ўсіх цэхах, інакш кажучы, захоўваецца поўная паступовасьць працы ў залежнасьці ад

Прадугледжана, разьлічана, зважана...

На дзьвярох—незразумелае спачатку для мяне слова: «Пажин».

Адчыняю дзьверы, уваходжу. Вялікая, сьветлая заля. Рады аднолькавых станкоў. Ля кожнага станка—невялікая піраміда з разложанымі ў поўным парадку інструмэнтамі; перад станком—дэталізаваны чарцёж заданай работы і хроно-картка для запісу пачатку і канца зрыхтаваньня данай рэчы. Перад станкамі-ж—табурэткі: станіўся—сядай. Гэтак і ва ўсіх іншых цэхах.

— Што гэта? Тут сёньня не працуюць?—пытаюся ў інструктара, які ахвотна знаёміць мяне з беларускім «Цитам».

— Працуюць: у нас ідзе праца ў 3 зьмены—ад 7-й гадз. раніцы да 2-й гадз. ночы, а ў гэтым зара ад-

біцца наступным чынам: 1 мін. работы—1 мін. адначынку, 3 мін. работы—2 мін. адначынку, 5 мін. работы—2 мін. адначынку, 8 мін. работы—2 мін. адначынку, 11 мін. работы—2 мін. адначынку, наўгадзіны работы—8 мін. адначынку, гадзіна работы—15 мін. адначынку.

Ва ўсім навучаньні праводзіцца прынцып: **зясплёатуй тыя органы, якія патрэбны пры данай рабоце—ня траць дарэмна энэргіі.**

пачынак,—адказвае мой ласкавы чырвонэц.

Раптам адчыняюцца дзьверы—і стройна, у абсалютнай цішыні і парадку, адзін за адным, уліваюцца наладзя, бадзёрыя гаспадары гэтай залі, станкоў і картак—курсанты. Без шуму займаюць месцы ля станкоў.—Кожны на сваім «нумары».

Цішыню парушае каманда інструктара-настаўніка:

— Сядай! К месцу! Да работы рыхтуйся! Пачынай!

І зноў цішыня. Толькі па ўсёй залі чуваць асабістае скрыпаньне напільнікаў, адшліфоўваючых сталёвыя грані мэталу.

Спрытныя рукі, на якіх на мэтодыцы «ЦИТ'а», нават пальцы маюць свае асобныя тэхнічныя назвы (вялікі і паказальны—*падшыпнікі*, рэшта—*рэгулятары*), выгладжваюць шурпатую грань сталёвай пласьціны, абарачаючы яе ў бліскучую, падганяючы пад поўны комплекс...

Прыцягвае да сябе ўвагу лёзунг на сьцяне залі-клясы:

«Хочам быць ня толькі агітатарамі, а і канструктарамі камунізму».

Чытаючы яго яшчэ і яшчэ раз і гледзячы на моцныя закасаныя вышой локця рукі курсантаў, пераконваешся,

Лябараторыя Цэнтр. Інстытуту Працы.

Трэніроўка навеснага ўдару ручнікам (кавальскі цэх).

што гэтыя выметуць з нашых фабрык, заводаў і майстэрняў старыя «традыцыі» — разгільдзяйства, прагулы, спазьненьні, нядбайства, што гэтыя сапраўды будуць канструктарамі камунізму.

„ЦИТ“ выпускае падрыхтаваных рабочых.

Беларускі «ЦИТ» дае грунтоўнае навучаньне. Курсанты, у большасьці, яўляюцца вельмі салідныміі рабочымі, працу якіх цэняць.

Аб гэтым сьведчыць ніжэйзьмешчаная вытрымка з лісту аднаго з курсантаў у сваю "Alma mater".

... «Я знаходжуся ў Сьвердлоўску і працую ў механічнай майстэрні па 8 разраду. Тут-жа працуюць і некаторыя іншыя нашы таварышы.

Мы заслужылі давер'е майстроў і старэйшых рабочых. Дазвольце падзякаваць за дадзеныя вуроокі веды—практычныя і тэарытычныя, якія далі нам магчымасьць заслужыць давер'е усіх нашых майстроў і адміністрацыі. Жадаю вам посьпеху ў далейшай вашай працы»...

Добрыя водзывы аб курсантах „ЦИТ'а“, згодна заявы кіраўніка, даюць і адміністратары беларускіх заводаў, на якіх працуюць выхаванцы менскіх курсаў.

На шырокі шлях.

Беларускія курсы «Цит'а» растуць і пашыраюцца.

Так, гэтымі днямі заканчываецца абсталяваньне яшчэ новага цэху—будаўнічага, які дасьць належна падрыхтаваных каменшчыкаў-кладчыкаў, атынкоўшчыкаў і цэмантчыкаў-бэтоншчыкаў.

Сёлета будаўнічы цэх мае падрыхтаваць 360 рабочых-будаўнікоў. На Біржы Працы для цэху ўжо набрана 120 кладчыкаў.

Беларускае аддзяленьне «Цит'а» мае заданьне ў бягучым апрацыйным годзе прапусьціць праз сваю базу 900 чалавек, а ў першую чаргу 160 сьлесароў, 120 кавалёў, 50 такароў па мэталу і 360 будаўнікоў.

Можна спадзявацца, што заданьне гэта будзе выканана.

ШЧЫЛЬНЕЙ СУВЯЗЬ З ЧЫРВОНАЙ АРМІЯЙ

ЧЫРВОНАЯ АРМІЯ ЦЬВЁРДА СТАІЦЬ НА ВАРЦЕ СССР—САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ БАЦЬКАЎШЧЫНЫ ЎСЯГО СЬВЕТУ.

Рыхтуюцца тысячы байцоў.

Падрыхтоўчая праца да сьвяткаваньня 10 гадавіны работа-селянскай Чырвонай арміі ў арганізацыях ТДА-Авіяхіму на месцах пачалася значна раней, чым у іншых арганізацыях.

Матар'яны Цэнтральнага Савету ТДА-Авіяхіму БССР сьведчаць аб тым, што кампанія па правядзеньню 10 гадавіны Чырвонай арміі ў арганізацыях ТДА-Авіяхіму на месцах прымае шырокі масавы характар і дасьць добрыя вынікі.

Так, праводзяцца шырокія нарады актыву (сэкратароў ячэек, кіраўнікоў гурткоў), на якіх выпрацоўваюцца пляны практычнага ўдзелу арганізацый ТДА-Авіяхіму ў правядзеньні сьвята.

У некаторых акругах (Полацкай і Віцебскай) рыхтуюцца інсцэніроўкі вулічных боек і паветрана-хімічных атак (Полацк) супольна з часьцямі Чырвонай арміі.

На вёсцы ў некаторых месцах склікаюцца канфэрэнцыі партызан і дэмабілізаваных чырвонаармейцаў 1902-1903 гадоў (Полацк). У Менскай і Полацкай акругах рыхтуюцца да правядзеньня дзённых і начных заняткаў гурткоў у полі.

У гарадох-жа пачалася падрыхтоўка да дэманстрацый. Да часу сьвяткаваньня прыстасоўваецца адчыненьне новых драў у вайсковых гурткох і кутках і наладжваюцца выстаўкі ТДА-Авіяхіму.

У кампаніі па падрыхтоўцы да сьвяткаваньня ўдзячаюцца моладзь і жанчыны, вялікую дапамогу ў правядзеньні кампаніі таксама аказваюць нізавыя партыйныя арганізацыі.

Наогул, кампанія прымае шырокі масавы характар, прыкмячаецца вялікая зацікаўленасьць да правядзеньня сьвяткаваньня з боку нізавых арганізацый ТДА-Авіяхіму.

Ю. А—скі.

САВЕЦКАЯ КРАІНА ПАВІННА ВЕДАЦЬ СВАІХ ГЭРОЯЎ.

Тав. Лакціонаў.

Нарадзіўся ў 1893 годзе. Сын селяніна. З вялікімі матар'яльнымі недахватамі вучыўся і закончыў сярэднюю асьвету.

У 1914 годзе мабілізован у армію.

Ваенную адукацыю атрымаў у старой арміі, дзе і камандаваў ротай.

У Чырвонай арміі з 1918 году. Паступова займаў пасады: камандзіра батальёну, камандзіра палка і камандзіра брыгады. Бесперапынку быў на Каўказкім і Крымскім франтох. Перанёс вялікае адступленьне за Арол і шлях слаўнай перамогі да часу ліквідацыі ўрангелеўшчыны.

За шэраг баёў па абароне Данбасу нагароджан ордэнам Чырвонага Сьцягу.

У 1923 годзе скончыў ваенна-акадэмічныя курсы вышэйшага камандна-складу.

З восені 1923 году камандуе Беларускай стралковай дывізіяй імя тав. Фрунзэ.

З 1926 году назначан і камісарам гэтай дывізіі.

Тав. Цімашэнка.

Сямён Канстантынавіч Цімашэнка нарадзіўся ў 1895 годзе ў Бесарабскай губэрні ў сям'і селяніна. Скончыў гарадзкое вучылішча.

У старой арміі быў вахмістрам.

У Чырвоную армію ўступіў з пачатку яе арганізацыі шэраговым байцом, якім быў нядоўга. З першага бою ён выйшаў ужо камандзірам узводу. У другі бой пайшоў камандзірам эскадрону.

Праз некалькі месяцаў тав. Цімашэнка чырвонаармейцамі быў выбраны ў камандзіры палка. З гэтым палком паходным парадкам прыбыў у Царыцын, дзе вайскамі камандаваў т. Варашылаў. Пасьля некалькіх гэройскіх баёў тав. Варашылаў назначыў яго к-рам кавалерыйскай брыгады.

Зрабіўшы шэраг адважных баявых апэрацый супроць гэнэрала Пакроўскага, т. Цімашэнка атрымаў першы ордэн Чырвонага Сьцягу, ганаровую зброю і назначан к-рам кавалерыйскай дывізіі. У часе камандаваньня гэтай дывізіяй атрымаў другі ордэн Чырвонага Сьцягу і другую ганаровую рэвалюцыйную зброю.

Тав. Цімашэнка прымаў актыўны ўдзел у баёх на польскім фронце. Пасьля быў перакінут на ўрангелеўскі фронт.

У часе грамадзянскай вайны 7 разоў ранен (4 разы у старой арміі).

У 1925 годзе назначан камандзірам корпусу. За ліквідацыю ўрангелеўскіх бандаў прадстаўлен да чарговага (трэцяга) ордэну Чырвонага Сьцягу.

У 1922 годзе скончыў першыя акадэмічныя курсы вышэйшага камандна-складу.

2.300 руб. на правядзеньне сьвята.

Палепшым бытавыя ўмовы чырвоных байцоў.

(Аршаншчына).

З кожным днем усё шырэй разгортваецца падрыхтоўка сярод працоўных Аршаншчыны да вялікага сьвята 10-ці годзьдзя Чырвонай Арміі.

Аршанская гарнізонная камісія выпрацавала пляны правядзеньня сьвята. Ад частьцей гарнізону вылучана 12 дакладчыкаў, якія зробяць даклады па ўстановах і прадпрыемствах. Арганізуецца гарадзкая выстаўка, будуць наладжаны вечары самадзейнасьці і сямейныя вечары.

Прэзыдыум АВК адпусьціў гарнізоннай камісіі для правядзеньня сьвята—1000 руб., прэзыдыум гарсавету—300 руб. і інш. арганізацыі—1000 руб. Усяго 2.300 руб.

1000 руб. будзе прызначана для прэміраваньня ветэранаў вайны, начпалітскладу і чырвонаармейцаў, астатняя частка будзе скарыстана на бытавыя патрэбы. Будуць прэміраваны 38 чал. начпалітскладу, 22 чал. малодшага камскладу, 36 чал. чырвонаармейцаў.

Апроч гэтага, вайсковы гарадок № 3 атрымаў дазвол ад прэзыдыуму Гарсавету на правядзеньне электрычнага асьвятленьня; зараз устаўляюць слупы і праводзяць лінію. С.

ЗЬЕЗД СУПОЛКІ РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ ПІСЬМЕНЬНІКАЎ „ЗАХІДНА УКРАІНА“.

18—19-га лютага ў Кіеве адбудзецца 1-шы зьезд заходня-украінскіх пісьменьнікаў, якія згуртаваліся ў суполцы „Західня Украіна“.

Гэта літаратурная арганізацыя параўнаўча маладая. Утварылася яна год таму назад з невялікага гурткa пісьменьнікаў, што былі, а частыя і зараз зьяўляюцца членамі іншых літаратурных арганізацый, як „Плуг“, „ВУСПП“ і інш.

За кароткі час суполка патрапіла разгарнуць сваю працу і стала заметным чыньнікам на літаратурнай ніве. Яна аб'яднала ўсіх заходня-украінскіх пісьменьнікаў Савецкай Украіны і прыцягнула да сябе шмат пісьменьнікаў, што жывуць на-за межамі УССР.

Суполка выдала некалькі кніжак, альманах (выйшаў у 1927 г.), рыхтуе да друку другі альманах і мае ў хуткім часе прыступіць да выданьня двухмесячнага часопісу.

Вось у кароткіх рысах аблічча гэтай маладой украінскай літаратурнай арганізацыі.

Усебеларуская канфэрэнцыя літаратурнага аб'яднаньня „Маладняк“

На дакладу загадчыка аддзелу друку ЦК КП(б)Б т. Сянькевіча разгарнуўся жывы абмен думкамі.

Тав. Губровіч лічыць, што наша крытыка вельмі аднабокая, якая суб'ектыўна падыходзіць да кожнага твору. Факты ўплыву такой крытыкі ўжо ёсьць і яны вельмі шкодныя.

— Я лічу,—кажа тав. Шукайла,—што толькі тады мы створым пралетарскую літаратуру, калі адмовімся ад наклейваньня ярлыка «Пралетарскі пісьменьнік».

Па думцы тав. Сальваноўскага літаратурная група «Ўзвышша» зьяўляецца не сялянскімі пісьменьнікамі, а толькі «спадарожнікамі». Літаратурную арганізацыю «Полымя» трэба лічыць пралетарскай арганізацыяй, бо там ёсьць пісьменьнікі-камуністы. Тав. Сальваноўскі глядзіць на «Літаратурнае Аб'яднаньне Камуны», як на прыяцельскую арганізацыю, але не на пралетарскую.

— Трэба на дзіць,—кажа тав. Ліманоўскі,—добрыя адносіны з „Полымем“, адкінуўшы індывідуальныя спрэчкі. Што-ж датычыцца «Ўзвышша», то я лічу, што гэта арганізацыя адбівае тэндэнцыю вузкай групаўшчыны і наогул гэта група адыходзіць ад сучаснасьці.

З «Літаратурнай Камунай» у нас толькі фармальнае разыходжаньне, але мы можам з ёй супрацоўнічаць.

Тав. Мазуркевіч кажа, што «Маладняк» навінен наладзіць сувязь з «Полымем»; там ёсьць крытычныя сілы, якія могуць дапамагчы яму.

У заключным слове тав. Сянькевіч зазначыў, што нашу крытыку трэба падняць да належнай кваліфікацыі. Дакладчык згаджаецца з тав. Сальваноўскім, што «Ўзвышша» мае тэндэнцыі «спадарожнікаў». Злучэньне камуністаў-пісьменьнікаў з «нашаніўцамі» ў арганізацыю «Полымя» ён лічыць карысным.

Па думцы дакладчыка «Літаратурная Камуна» аб'яднае вельмі разнастайны склад, накшталт Маскоўскага «Лефа».

Гаворачы аб арганізацыі «Маладняк», т. Сянькевіч зазначыў, што гэта група зьяўляецца больш блізкай арганізацыяй, якая імкнецца працаваць пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі і на якую партыя будзе абапірацца.

На вячэрнім пасяджэньні 17 лютага сэкратар пацсэкцыі ўсесаюзнага аб'яднаньня пралетарскіх пісьменьнікаў тав. Сальваноўскі выступіў з шырокай інфармацыяй аб задачах і дзейнасьці гэтай арганізацыі (Вапп).

«Вапп» яднае да 18 нацыянальных літаратурных арганізацый Савецкага Саюзу: Украіны, Арменіі, Грузіі, Айзэрбайджану, Узьбекстану і г. д. Апроч таго, Вапп яднае такія арганізацыі як польскую, яўрэйскую і інш.

Дакладчык лічыць, што трэба ўстанавіць больш таварыскія суадносіны з «Маладняком», каб устанавіць правільную інфармацыю аб беларускай літаратуры ў літаратуры расейскай. Трэба будзе наладзіць арганізацыю перакладаў з беларускай літаратуры на расейскую, каб сыстэматычна знаёміць расейскага чытача з каштоўнасьцямі беларускага літаратурнага мастацтва.

Найбольш блізкай арганізацыяй «Ваппу» з усіх беларускіх літаратурных арганізацый тав. Сальваноўскі лічыць «Маладняк».

Зачыненьне канфэрэнцыі.

Учора, 18 лютага, канфэрэнцыя закончыла сваю працу.

На канфэрэнцыі было вырашана пытаньне аб уваходзе «Маладняка» ва ўсесаюзнае аб'яднаньне пралетарскіх пісьменьнікаў (Вапп).

У адносінах да іншых літаратурных груповак канфэрэнцыя прыняла наступную рэзалюцыю:

Літаратурнае аб'яднаньне «Полымя», якое яднае старэйшыя літаратурныя сілы, зьяўляецца станоўчым фактам.

Літаратурнае аб'яднаньне «Ўзвышша» пры сваіх фармальных дасягненьнях часткова ня ўспрыняла асноў дыктатуры пралетарыяту.

У адносінах да «Ўзвышша» навіна быць аб'ектыўная, здаровая крытыка.

«Літаратурная Камуна» пакуль што ня выявіла свайго літаратурнага твару.

Новы склад арганізацыі „Маладняк“.

У склад Цэнтральнага Бюро „Маладняка“ абраны: т. т. Лынькоў, Ліманоўскі, Мазуркевіч, Гаўрук, Вечар, В. Каваль, Галавач; кандыдатамі т. т. Добрык і Барашка.

У склад рэдакцыі ўвайшлі т. т. Ліманоўскі, Галавач, Звонак, Моркаўка і Каваль.

На Усесаюзны зьезд «Ваппа», які распачнецца ў Маскве 10-га красавіка, абраны: т. т. Ліманоўскі, Мазуркевіч, Галавач, Лынькоў і Вечар; кандыдатамі—Моркаўка, Мурашка і Каваль.

„Полымя“ у Аршаншчыне*).

(З падарожных нататак).

Раніцою 14-га лютага зноў накіроўваемся ў гарадзкі тэатр, дзе назначаны ранішнік для чырвонаармейцаў. Сабраліся чырвонаармейцы родам пераважна з Аршаншчыны ды з Бабруйшчыны. У аддзелах праводзіцца праца на азнаямленьню чырвонаармейцаў з беларускай літаратурай і асабліваю іх сымпатыяй карыстаецца Крапіва, вершы якога яны завучваюць напамяць. Пасьля дакладу і тут пасыпаліся запытаньні. Запытаньні часамі наўныя, але шчырыя, і відаць, што тыя, хто іх пісаў, сапраўды цікавіліся літаратурнымі пытаньнямі. Цікавая запіска, у якой чырвонаармеец (расіец) пытаецца:

— Ці ёсьць у нас у СССР цяпер такі пісьменьнік, як быў таварыш Пушкін...

Шмат запісак па пытаньнях беларусізацыі і разьвіцьця беларускай мовы—гэтыя запіскі складалі тут значны процант усіх запісак і па іх мусілі даць самы падрабязны і выстарчаючы адказ. На тварах чырвонаармейцаў напружаная ўвага. Прагна ловяць кожнае слова дакладчыка, уважна слухаюць чытку вершаў (Зарэцкі чытаў свае апавяданьне «Як Настулька камсамолкай зрабілася»).

Яшчэ некалькі гадзін вандраваньня на Воршы і выяжджаем за горад на завод «Чырвоны Кастрычнік»—кілёмтраў за дзесяць ад Воршы. У полі ўзьнімаецца завіруха, вецер шыбае ў твар вострым сьнегам. Але праносяцца і пералескі і поле—наперадзе вынкам загараюцца агні—гэта завод і заводзкі пасёлак. На заводзе гэтым робяць цьвікі рознай велічыні, і працуе некалькі сот рабочых. Да нашага прыезду фабрычна-заводзкі камітэт арганізаваў спэцыяльную камісію, якая падрыхтоўвала вечар. Перш усяго нам пачалі паказваць завод, паказваючы працэс вытворчасьці ў яго паступовым разьвіцьці ад пачатку да канца. На дварэ ляжаць складзеныя высокімі грудамі скруткі тоўстага дроту — гэта сырэц. У першым аддзяленьні, у прамываючай, гэтыя скруткі мыюць з пасосу водою, купаюць у вапняковай ваньне, каб зрабіць дрот больш мяккім і здатным да апрацоўкі. Адсюль дрот пераходзіць у другое аддзяленьне, дзе яго ўскладаюць на вялікія катушкі, разьмякчаюць, выцягваюць, апрацоўваюць рознымі квасамі і г. д. Тут ужо вельга гаварыць звычайным голасам. Гул станкоў дазваляе пачуць толькі крык—і то вельмі блізкі. Дзеля гэтага трэба нагнуцца да вуха спадарожніка і ва ўвесь голас пракрычаць яму, што хочаш сказаць; гэткім жа чынам адказывае і ён. І старшыня фабрычна-заводзкага камітэту, і рабочыя, і інжынер проста і шчыра адказываюць на запытаньні, тлумачаць усё незразумелае. У наступным аддзяленьні спэцыяльныя нямецкія станкі наслякаюць з дроту бліскучыя новенькія цьвічкі, якія нібы сена ссыпаюцца ў кучу каля машын. Тут панаваньне машыны; кружаць пасы, крыжуючыся над самаю галавою, ляскаюць разьмерна і рытмічна сталёвыя сківіцы варстатаў; рабочых тут ня вельмі многа—станкі працуюць самі. Адсюль гатовыя цьвікі нападаюць у чыстку: іх шаруюць апілкамі, сьціраючы ўсе налёты ад апрацоўкі квасамі, і па вялікай чорнай трубе спускаюць уніз, дзе некалькі работнікаў жвава складаюць іх у драўляныя скрынкі і закалачываюць іх. Адсюль цьвікі выходзяць ужо ў якасьці тавараў—на склад, у краму і да спажыўца. Завод апальваецца падмаскоўным вугальлем, але ёсьць у яго распараджэньні і другая моцная сіла: на рыплівых драўляных сходах спускаемся мы ўніз, дзе грукоча вадзяная турбіна. Мы знаходзімся на два мэтры ніжэй вады. Кругом турбіны ўся вада пакрыта цьвёрдым лёдам і толькі там, за маленькаю форткаю, мэтры на тры ніжэй нас выбягае і пеніцца ў злосьці на нечаканую эксплёатацыю цёмная вада. Тут-жа непадалёку электрычная станцыя, якая дае энэргію і для заводу і для пасёлку. Далей—ліцейны цэх, дзе аддзяваюцца патрэбныя заводу часткі машын ды іншыя рэчы. Нарэшце пераходзім да заводзкай навінкі—гэта машынізаваны цэх. Ён яшчэ не закончаны пабудоваю, але ўжо заканчываецца і ў хуткім часе будзе пушчаны ў ход. Спэцыяльнае абсталяваньне, якое зусім выключае цалы шэраг усякіх затрымак, дасьць магчымасьць значна павялічыць вытворчасьць. Рабочыя з замілаваньнем песьцяць складаныя замежныя машыны, якія ў хуткім часе ажывуць і ўпясуць новае жыцьцё ў старыя заводзкія будынкі.

Большасьць рабочых, асабліва старыя ў гутарцы цьвёрда трымаюцца беларускай мовы. Нездарма-ж гэтак многа сабралася іх і ў клюб, дзе павінен быў адбыцца вечар беларускай мастацкай літаратуры. Разьмяшчаемся на сцэне. Зарэцкі нас „пужае“:

— Пачну з хрэстаматыі стагодзьдзя.

Андрэй Александровіч рады, што ад дакладу яго вывалілі (чарга была за ім) і стараецца не напамінаць пра сваю прысутнасьць, каб настанову часам не адмянілі. У рэшты таварышоў настрой вясёлы і жартлівы. На наш жаль ня здолеў выехаць на завод Янка Купала, які крыху запаздужаў. Калі Зарэцкі сказаў пра гэта, дык адразу пасыпаліся запытаньні:

— Ці дужа ён захварэў?

— Ці вельмі хворы?

У некаторых запісках гучала вялікая трывога:

— Ці здолее ён пісаць цяпер вершы?

Зарэцкі супакойвае аўдыторыю.

Канчаюцца даклады, канчаецца: чытка твораў. Таварыская вячэра з заводзкімі настаўнікамі і рабочымі і мы зноў у дарозе на белым полі, зноў нас сьцёбае на тварах злосны пякучы вецер.

Вось і Ворша. Праца наша скончана. Заўтра да хаты, у Менск.

* * *

Усяго [illegible] мы ў падарожжы [illegible] за гэты час правялі нямоўкі [illegible] якіх прысутнічала [illegible] 00 чалавек.

[illegible] гэтыя выступленьні павінны [illegible] і пакінуць бязумоўна значныя сьлады. Зацікаўленасьць аўдыторыі [illegible] на далейшы час значны ўздым зацікаўленасьці беларускаю мастацкаю літаратураю. Ва ўсякім выпадку гэтае падарожжа сяброў «Полымя», як і ранейшыя падарожжы ў Бабруйск, Гомель і г. д., у значнай сваёй частцы прадстаўляюць ужо рэалізацыю тых задач, якія паставіла сабе арганізацыя. Тварам да масы, у сувязі з масаю—толькі такім чынам літаратура можа папаўняцца сьвежымі здаровымі соками. Беларускі пісьменьнік павінен нарэшце зрабіцца сваім чалавекам на заводзе, на вёсцы, адкуль ён выйшаў і часамі пад уплывам тых ці іншых абставін адарваўся. Толькі тады, калі ён здолее ўлавіць і ў мастацкіх вобразах перадаць усё тое, чым жыве маса—толькі тады здолее ён пратэндаваць на імя будаўніка пралетарскай літаратуры. «Полымя» адразу стала па гэткі пункт погляду і ўжо першыя крокі арганізацыі паказываюць, што лёзунгі, прынятыя «Полымем»—гэта ня пустыя словы, ня шыльда, а прагалашэньне сапраўднай працы.

Трэба адзначыць яшчэ шчырыя і прыхільныя адносіны да нас з боку аршанскіх таварышоў. Сэкратар акругкому КПБ т. Стасевіч, старшыня АВК т. Амбражунас, сэкратар АК КСМ т. Варончанка, загадчык АПА т. Южык, старшыня савету прафсаюзаў т. Калінін, т. Паскрэбка, Акулік ды іншыя праз увесь час дапамагалі ў нашай працы, прысутнічалі на ўсіх выступленьнях і г. д. Посьпех нашай экспедыцыі ў значнай меры тлумачыцца іх шчырым жаданьнем якнайлепей наладзіць справу.

15-га лютага мы прыехалі ў Менск.

АЛ. ДУДАР.

Гл. Крэп „Сав. Бел.“ № 42.

Сводка

паступленьняў с.-г. падатку на 15-га лютага 1928 г.

АКРУГІ:	Паступіла: Аклад.	Нядоімка.	Пеня.	Усяго.	% выпаўненьня гадав. заданьня.
Бабруйская	1.319.360	18.380	14.280	1.352.020	96,9
Мазырская	575.621	3.774	5.216	584.611	96,8
Полацкая	512.060	4.445	5.612	522.117	93,5
Віцебская	874.870	8.769	9.676	893.315	93,1
Аршанская	876.119	13.290	10.369	899.778	92,4
Магілеўская	1.285.849	17.753	13.949	1.317.551	90,9
Менская	1.448.501	23.221	26.246	1.497.968	88,4
Гомельская	956.257	16.933	13.686	986.876	87,3
АГУЛАМ	7.848.637	106.565	99.034	8.054.236	91,9

Пленум Цэнтральнага Праўленьня саюзу будаўнікоў.

Гэтымі днямі закончыўся чарговы пленум ЦП саюзу будаўнікоў. На пленуме разглядаліся пытаньні правядзеньня нацпалітыкі ў саюзе будаўнікоў, аб заключэньні калдагавораў і выбару новага старшыні ЦП.

Надработа на саюзу будаўнікоў набывае вялікае значэньне, узяўшы пад увагу, што саюз абслугоўвае больш 55 проц. толькі адных беларусаў і значны лік яўрэяў. Да гэтага часу саюз зварочваў малую ўвагу на абслугоўваньне на нацыянальных мовах членаў саюзу. З 138 пізавых прафячэек на беларускай мове працуюць 28 ячэек (20,3 проц.), на яўрэйскай мове 4 ячэйкі (2,9 проц.).

Аднак, трэба сказаць, што і тут беларусізацыя і яўрэізацыя носіць фармальны характар, зводзячыся толькі да выкананьня перапіскі на нацмовах. Па гэтаму пытаньню была прынята адпаведная рэзалюцыя.

Пленум пастанавіў правесьці калдагаворную кампанію да 1-га красавіка. У аснову калдагаворнай кампаніі трэба ўзяць падвышэньне пэнсіі найбольш адсталым катэгорыям рабочых, зрабіўшы надбаўку да 1-га разраду.

Замест т. Шоцкага пленум абраў старшынёй ЦП саюзу будаўнікоў т. Кавалёва.

Тав. Кавалёў да абраньня старшыней ЦП саюзу будаўнікоў быў старшыней Гомельскага акруговага аддзяленьня саюзу. Па прафэсіі тав. Кавалёў муляр-тынкоўшчык, нарадзіўся ў 1890 г. у Нова-Беліцы, Гомельскай акругі. З 1919 па 1922 г. т. Кавалёў займаў розныя пасады ў Чырвонай арміі і прымаў чынны ўдзел у грамадзянскай вайне. З 1924 г. член УсеКП(б).

Пачынаючы з 1917 г., т. Кавалёў займае шэраг адказных пасад на лініі прафэсыянальных арганізацый.

Да 1-й усебеларускай нарады юрыс-консультаў прафсаюзных арганізацый.

Аказаньне прафсаюзнай юрыдычнай дапамогі за апошні час заняло выдатнае месца ў працы прафсаюзаў.

Юрыдычныя Кансультацыі арганізаваны ва ўсіх акруговых гарадох і двух раённых (Барысаў, Рэчыца) пры міжсаюзных органах (ЦСПСБ, АСПС і РПБ).

Кансультацыі набылі папулярнасьць і аўтарытэт сярод працоўных. Рост звароту ў кансультацыі (кансультацыя ЦСПСБ у сярэднім 700 чал. у месяц) выклікаў адчыненьне ў Менску самастойных кансультацый пры саюзах савгандльслужачых і будаўнікоў.

Юрыдычная дапамога даецца ў форме парад, складаньня папераў, азнаямленьня са справамі і судовых выступленьняў. Работа кансультацый ня носіць абстрактна-юрыдычнага характару. Зьяўляючыся прафсаюзным органам у сваёй практычнай працы, яны праводзяць прафсаюзную лінію. Кансультацыя не фармальна падходзіць да выраашэньня якога-небудзь здарэньня, але выяўляе мэтазгоднасьць і грунтоўнасьць высунутых працоўным патрабаваньняў. Таму, у працы кансультацый могуць мець месца адмовы ў аказаньні некаторых відаў юрыдычнай дапамогі (складаньне скарг, судовыя выступленьні).

Суцяжніцтва, ускладняючае працу нашых судоў, сустракае адмоўныя адносіны кансультацый. Судовыя справы ўзымаюцца толькі пры вычарпаньні магчымых сродкаў да вырашэньня спрэчкі.

У працы кансультацый знаходзіць адбітак барацьба з валакітай, зьнішчэньне зацяжкі і ненармальнасьцяў па справе дасягаецца як шляхам прафсаюзнага ўплыву, так і зваротам за дапамогай органаў Інспэкцыі Працы і пракуратуры.

Кансультацыйная праца ня будзе поўнай, калі працоўным будуць абслугоўвацца юрыдычнай дапамогай толькі механічна. Кансультацыя павінна выяўляць самадзейнасьць, наглядаць выяўляць адмоўныя моманты ўмоў працы і быту працоўных і ўзбуджаць, на падставе атрыманых вывадаў, пытаньні аб іх адхіленьні.

З мэтаю набліжэньня юрыдычнай дапамогі да працоўных праводзіцца кансультацыйная праца на мясцох—у буйных прадпрыёмствах і рабочых клюбах; праводзіцца таксама прыём у працоўных сесіях у дні судовых пасяджэньняў.

Да працы кансультацый павінны быць прыцягнуты пазаявыя прафработнікі і рабочыя прадпрыёмстваў, якія выяўляюць зацікаўленасьць да гэтай працы з тым, каб яны, атрымаўшы прававую падрыхтоўку ў кансультацыі маглі потым самастойна аказваць юрыдычную дапамогу сярод рабочых свайго прадпрыёмства.

Самастойнае месца займае работа па прапагандзе савецкага права сярод працоўных. Найбольш удалай формай юрыдычна-асьветнай працы зьяўляюцца вечары запытаньняў і адказаў. Апроч вялікай аўдыторыі працоўных, удзел працоўных у пастаноўцы пытаньняў, падлягаючых абмеркаваньню, стварае посьпех вечароў запытаньняў і адказаў. Апроч вечароў запытаньняў і адказаў, неабходна праводзіць чытаньне дакладаў і лекцый, арганізацыю юрыдычных гурткоў у рабочых клюбах і прадпрыёмствах.

Для папулярызацыі права павінен быць выкарыстан друк. У акругах, якія маюць свой орган друку, кансультацыі вядуць у іх юрыдычныя справачнікі (адказы на запытаньні).

З тэй прычыны, што стацы склад працаўнікоў кансультацый ня можа сваімі сіламі выканаць пастаўленую перад кансультацыяй задачу абслугоўваньня працоўных, неабходна ўцягваць у працу членаў калегіі абаронцаў.

20 лютага г. г. адбудзецца ўсебеларуская нарада юрысконсультаў прафсаюзных арганізацый, якая павінна вызначыць шляхі далейшага разьвіцьця працы па аказаньні юрыдычнай дапамогі працоўным.

В. Сушчынскі.

КНІГАПІС.

АЛ. ШЛЮБСКІ. Матар'ялы да вывучэньня фольклёру і мовы Віцебшчыны. Стар. 187. Цана 1 руб. 50 кап. Выданьне Інстытуту Беларускае Культуры. Менск. 1927.

Інстытут Беларускае Культуры распачаў выданьне „Беларускай этнографіі ў дасьледах і матар'ялах" пранай этнографа Ал. Шлюбскага, што рэцэнзуецца намі.

«Матар'ялы да вывучэньня фольклёру і мовы Віцебшчыны», сабраныя ў першай частцы працы, зьмяшчаюць у сабе замовы, калядныя песьні, запусныя песьні, веснавыя песьні, русальныя песьні, купальскія песьні, песьні працы. Да матар'ялаў даданы альфабэтны сьпіс песень, паказьнік песенных сюжэтаў і геаграфічны паказьнік.

„Увесь матар'ял,—піша Ал. Шлюбскі ў уступе,—за невялікімі выключэньнямі (якія ўсюды адзначаны), запісан маёй уласнай рукой у былых паветах: Полацкім, Віцебскім, Лепельскім, Сеньненскім, Сураскім, Вялікім і Парэцкім (цяпер Дзямідаўскім)". Мы мусім адзначыць тут, што зьбіральнікі народнай творчасьці папярэдніх часоў, як Пэйн, Рамаваў, Дзьмітрыеў і інш. запісвалі і выдрукавалі ў сваіх працах цэлы шэраг тых этнаграфічных матар'ялаў, што запісаны панова Ал. Шлюбскім (што і адзначана ў „матар'ялах"), аднак сярод запісаных матар'ялаў Ал. Шлюбскім многа новых, якія ўгледзілі сьвет праз выданьне яго працы ўпершыню. Гэты факт павялічвае каштоўнасьць выданьня, а з другога боку сьведчыць, што яшчэ далёка ня ўвесь матар'ял духоўнай культуры беларуса сабраны, занатаваны нашымі зьбіральнікамі, што шырокае поле дзейнасьці стаіць перад нашымі маладымі этнографамі-краязнаўцамі. Без паслабленьня тэмпу працы мы павінны будзем яшчэ доўга зьбіраць, запісваць нашую вусную народную творчасьць — начуцьні і розум шматвяковай гісторыі беларускіх плямён.

З саракавых гадоў мінулага стагодзьдзя пачалося зьбіраньне матар'ялаў беларускай народнай творчасьці. Амаль стагодзьдзе мінае—у нас яшчэ далёка ня ўсё сабрана. Яшчэ больш у горшым стане знаходзіцца справа вывучэньня сабраных матар'ялаў.

Але і цяпер мы жывём у перыяд, што дае нам магчымасьць дакладна вызначыць геаграфічную распаўсюджанасьць тых ці іншых народных твораў; вывучэньне асаблівасьці мовы, больш дасканала (фонэтычна), запісваць народную творчасьць, паколькі вядома, што папярэдзіна запісы характэрны сваёй недакладнасьцю; занава „накапляючы" народную творчасьць, мы атрымаем матар'ял для параўнаньня стану мовы на працягу стагодзьдзя, што таксама надзвычайна цікава дасьледаваць.

Вось таму і цікава і карысна для беларускай этнографічнай навукі праца Ал. Шлюбскага, запісы якім рабіліся на працягу з 1913 г. на 1923 г.

Адзначаючы (у ўступе) пры падзяленьні пасеннага матар'ялу на пэўныя групы, што адзін сюжэт у розных мясцовасьцях адносіцца да розных аддзелаў песень, якія сьпяваюцца ў розныя часткі году, на наш погляд, Ал. Шлюбскі робіць даволі сьмелы вывад аб тым, што гэта „дае этнографу матар'ял сачыць за пачынаючай разьвівацца ў народзе роўнадушлівасьцю да сваёй вуснай творчасьці і старадаўных звычаяў". Не аб роўнадушлівасьці гэта сьведчыць, а аб асаблівасьцях тае ці іншае мясцовасьці, аб тым, у які перыяд часу трапіла песьня ў поўным колы жыхарства і пры якіх умовах прывілася яна. Бязумоўна, што на аснове аднаго толькі гэтага доваду нельга гаварыць аб „роўнадушлівасьці.

Нельга не адзначыць надзвычайна цікавых матар'ялаў аб замоўніках („загаворшчыках", „знахарох", калдунох") Віцебшчыны, зьмешчаных у „Матар'ялах"—паколькі гэтае пытаньне паогул вельмі мала высьветлена ў друку.

Вельмі прыемна бачыць сыстэматызаваны паказьнік песенных сюжэтаў, які дазваляе дасьледчыку адразу знайсьці ў тэй ці іншай песьні адказ на пытаньне, што цікавіць яго ў тым сьвятлядзе, як адбіта яно народам у сваёй творчасьці.

Іл. Барашка.

НОВЫЯ КНІГІ.

Выйшлі з друку і паступілі ў рэдакцыю газэты «Савецкая Беларусь» для рэцэнзіі наступныя кніжкі выданьня Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва:

1. **„Дзесяць год Чырвонай арміі"** Н. Харытонава. Цана 25 кап.
2. **«Падводны сьвет»**. В. Лункевіча Н.З. 7-га расійскага выданьня пераклаў А. Дубнеўскі Цана 45 кап.
3. **«Шлях каапэрацыі» № 3.** Бюлетэнь цэнтральнага каапэратыўнага савету БССР.

Хроніка.

Падрыхтоўка да Міжнароднага Жаночага Дню.

2300 руб. на каапэраваньне бяднячак.

Да 8 сакавіка г. г. па Менскай акрузе будзе вылучана 2300 руб. на каапэраваньне бяднячак.

Апрача гэтага ў пагранічных мясцовасьцях будуць арганізаваны 3 ясьляў і 2 пляцоўкі (за сродкі каапэрацыі).

Курсы для сялянак.

Менская акруговая камісія па правядзеньню міжнароднага жаночага дню намецела правесьці акруговыя курсы жанчын—членаў сельсаветаў. У 2-х раёнах (Пухавічы, Капыль) будуць праведзены с.-г. курсы для сялянак з уклонам жывёлаводзтва і птушаводзтва. На правядзеньне курсаў будзе адпушчана 600 руб. Акрамя гэтага, месца на ўказе адчыніць курсы на 50 жанчын для падрыхтоўкі персаналу для ясьляў.

Конкурсы.

Па Менскай акрузе будуць праведзены наступныя конкурсы:

на лепшую ачыстку малака ў Самахвалавіцкім і Узьдзенскім т-вах з прыміраваньнем па суму 200 руб,

на лепшы агарод у акрузе,

і конкурс на здаровае дзіця.

Адчыненьне кансультацый.

Мяркуецца адчыніць кансультацыі ў Хадосенічах і Лагойску. А пры кансультацыях у Заслаўі і Койданаве будуць адчынены малочныя кухні.

У ясьлях для работніц Бярэзіны адчыняецца вячэрняя зьмена.

1-шы Менскі акруговы зьезд Осо-Авіяхіму.

Учора, 18-га лютага, у клюбэ Карла Маркса адчыніўся 1-шы Менскі акруговы зьезд Осо-Авіяхіму.

З дакладам аб 10-й гадавіне Чырвонай арміі і задачах Осо-Авіяхіму ў справе абароны СССР выступіў тав. Галадзед. На зьезьдзе будуць таксама заслуханы справаздачы акруговага савету і рэвкамісіі.

У прапах зьезду прымуць удзел каля 400 делегатаў.

Усебеларуская канфэрэнцыя камунальнікаў.

Учора, 18-га лютага, адчынілася ўсебеларуская канфэрэнцыя камунальнікаў. На канфэрэнцыі будзе заслухана справаздача ЦП саюзу, а таксама даклад аб рацыяналізацыі ў камунальнай гаспадарцы.

Падрыхтоўка да летніх настаўніцкіх курсаў.

Народных Наркамасьветы БССР распрацаваў праграмы для летніх настаўніцкіх курсаў. Частка праграм дасылаецца на месцы гэтымі днямі, а рэшта будзе дасланa ў бліжэйшым часе. Курсы па перападрыхтоўцы настаўніцтва будуць існаваць на ўсіх акруговых цэнтрах з разьлікам на 60 чалавек кожныя.

Арганізацыя ясьляў і дзіцячых пляцовак на вёсцы.

ЦК Беларускага т-ва «Чырвонага Крыжу» адпускае па 500 руб. кожнай акрузе на арганізацыю ясьляў і дзіцячых пляцовак на вёсцы. У часе сьвяткаваньня Міжнароднага Жаночага Дню (8-га сакавіка) на мясцох будуць вызначаны пункты адчыненьня гэтых ясьляў.

Агнятрывалае будаўніцтва.

У сэзон 1927 г. на Меншчыне набудавана 5 агнятрывалых будынкаў. Майстэрнямі таварыствам агнятрывалага будаўніцтва было выпушчана 306.000 шт. чарапіц і 3500 кругоў для студняў, што дало магчымасьць набудаваць 227 бэтонных студняў і 162 страхі з агнятрывалага матар'ялу.

Завоз машынатэхнічных тавараў у БССР.

У бягучым м-цы Машынасыдыкатам назначана да завозу ў БССР машынатэхнічных тавараў на 150.000 руб. У гэтай колькасьці будзе завезена машынага абстаўляваньня на 21.500 руб.

Рост гурткоў першай дапамогі.

На першае студзеня 1928 году на БССР існуе 271 гурток першай дапамогі, якімі ахоплена 6500 чалавек. Беларускі Чырвоны Крыж мяркуе ў гэтым годзе давесьці лік гурткоў да 500 і ахапіць імі каля 15.000 чалавек.

БЕЛАРУСКІЯ КОНІ НА БЯГАХ У ЛЕНІНГРАДЗЕ.

Наркамзем БССР мае ў Ленінградзе сваю ўласную стайню коняў, якія прымаюць удзел у бягах на іпадроме. У Ленінград пэрыядычна пасылаюцца да 40 дарослых жарабкоў і маладзяку ад 2-х год з дзяржаўнага заводу і стайні ў Самуэлёве.

Есьць шэраг коняў беларускай стайні, якія атрымалі за рысістасьць першыя прызы.

АДЧЫНЕНЬНЕ ІПАДРОМУ Ў МЕНСКУ.

У пачатку лета гэтага году ў Менску, на прыкладу мінулых гадоў, будзе адчынен іпадром. У спаборніцтвах будуць прымаць удзел рысістыя коні як з сялянскіх гаспадарак, так і з дзяржаўнага заводу.

На ўтрыманьне іпадрому будуць адпушчаны сродкі Белсельтрэстам, Белсельбанкам, Наркамземам і інш. арганізацыямі.

ВЫВУЧЭНЬНЕ КОНСКАГА СТАДА.

Наркамзем праводзіць сёлета вывучэньне конскага стада у Бабруйскай, Віцебскай і Аршанскай акругах

Дасьледаваньні мінулых гадоў выявілі, што ва ўсходняй і паўднёвай частцы рэспублікі пашырана разьвядзеньне рысістага тыпу коняў, у Слуцкім раёне і частцы Меншчыны пераважна разводзяць ардэнаў.

У сувязі з гэтым Наркамзем арганізуе ў адпаведных раёнах злучныя пункты з арлоўскіх рысакоў і дзяжаводаў.

СУД.

ПАГУЛЯЛІ...

На лаўцы падсудных—кіраўнікі савецкіх гаспадарак Валянцін Підзьвецкі і Іван Пятроў.

Першы кіраваў гаспадаркай імя „Леніна", а другі—савецкай гаспадаркай „Ягаза".

Абедзьве гаспадаркі знаходзяцца ў Лагойскім раёне бліза адна ад другой. Підзьвецкі і Пятроў паміж сабой жылі, як лешыя сябры—бывалі адзін у аднаго ў гасьцёх, разьніся адносна гаспадаркі і г. д.

Раз, сватаўшыся, кіраўнікі завялі гутарку.

— А знаем што, Пятроў,—кажа Підзьвецкі,—давай паедзем у Менск, атрымаем грошы для гаспадарак, ну, і павесялімся крыху, а то, брат, надта надаела ў гэтай вясковай глушы.

— Я цябе разумею,—адказаў Пятроў,—згодзен.

Праз гадзіну кіраўнікі імчалі ў Менск, курылі, сьмяяліся і распрацоўвалі план гулянкі.

Атрымаўшы ў банку на чэку 2500 рублёў дробнымі купюрамі, кіраўнікі, каб лепей было пакласьці ў кішэні грошы, надзялілі так: Підзьвецкаму тры пачкі—1500 р., а Пятрову 2 пачкі—1000 р.

Закончыўшы ўсе справы, Пятроў і Підзьвецкі пад вечар накіраваліся на станцыю, дзе заказалі ў буфэце вячэру з выпіўкай.

— Слухай, Ваня, давай яшчэ вып'ем бутэльку мадэры,—сказаў адзін з сяброў.

— Не, досыць брат, вып'ем у Смаляві-чах!

Падышоў цягнік, кіраўнікі паехалі дамоў.

Прыехаўшы ў Смалявічы, сябры наведалі сталоўку, зноў выпілі і накіраваліся аглядаць млын „Галынак"

З млына Пятроў і Підзьвецкі накіраваліся ў саўгаспадарку „Косіна" ў госьці да кіраўніка Дразьдзенка.

Апошні сустракаў гасьцей вельмі добра, пачаставаў чаем, але Підзьвецкаму не сядзелася, і ён пайшоў сагуляць да пастаўніцы Гольдзберг.

Так кіраўнікі цягаліся амаль усю ноч і толькі раніцай Підзьвецкі, прасьнуўшыся, агледзеўся, што згубіў 1500 руб.

Падняўся пераполох: кінуліся шукаць, але грошай і сьлед прастыў.

Менскі Акругові Суд прыгаварыў: Валянціна Підзьвецкага на два гады, а Івана Пятрова на год зьняволеньня. Дастасаваўшы да асуджаных амністыю ў аднаку 10-й гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі, Суд пакараньне Підзьвецкаму скараціў напалову, а Пятрова ад трыманьня пад вартай вызваліў.

Д. Кастроў.

СУДОВАЯ ХРОНІКА.

„Перапраўшчык",

Грамада. вёскі Думічы, Капыльскага раёну, Антось Крашэўскі ноччу 3 лютага 1927 году перапраўіў праз дзяржаўную мяжу ў Польшчу Шэйку Паварчык і яе дачку Хану, за што атрымаў 50 р. Менскі акруговы суд прыгаварыў Антося Крашэўскага на два гады зьняволеньня, скараціўшы яму пакараньне, як пяюпаналетняму і па амністыі ў аднаку 10-й гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі да 10 месяцаў.

Абакраў каапэратыў.

У доме грамадз. вёскі Думічы, Капыльскага раёну, Івана Серадзінскага зьмянчалася крама № 4 Капыльскага спажывецкага т-ва. Пазабіраўшы ключ да крамы, Серадзінскі ўкрыў розных тавараў на суму 185 р. 28 кап., частка тавараў пры вобыску ў яго знойдзена. Менскі акруговы суд прыгаварыў Івана Серадзінскага на тры гады зьняволеньня, але, прымаючы пад увагу першую судзімасьць Серадзінскага, скараціў пакараньне да аднаго году, а па амністыі ад трыманьня пад вартай вызваліў.

Здарэньні.

ЦЁПЛАЯ КАМПАНІЯ.

Звозчыкі І. Шчарбінскі, В. Лукашэвіч, Л. Квяткоўскі і І. Юцкевіч, знаходзячыся на стаянцы на рагу Левінскай і Савецкай вул., ноччу ўваходзілі ва двор сталоўкі МЦРК № 3 і рабілі сыстэматычныя пакражы з кладоўкі розных прадуктаў. Уся гэта цёплая кампанія Крымышукам затрымана.

РАСТРАТА.

Былы ўпаўнаважаны па распаўсюджваньні літаратуры выдавецтва „Прыбой"—Фабінеўскі растраціў 340 рублёў і схаваўся. Крым. Вышук яго затрымаў.

ДВАЯЖОНСТВА.

А. Карасік жаніўся ў горадзе Чэрвені з гр-каю Ж., а на другі дзень паехаў у Менск. Адкуль пасылаў сваёй жонцы ліст, у якім кажа, што яна яму больш не падабаецца і ён хоча з ёй разьвесьціся. Аднак, не дачакаўшыся адказу, ён у Менску праз пару дзён жаніўся другі раз. Карасік прыцягваецца да адказнасьці на 96-м артыкуле крымінальнага кадэксу.

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— У нядзелю, 19 лютага, кіно—„Сон Аллана". Сэансы ў 7 з пал. і 9 з пал. гадзін веч.

—Сёньня а 6 гадз. пасяджэньне фракцыі Ц. Д. Асьветы; а 7 гадз. пасяджэньне праўленьня. На пасяджэньне фракцыі запрашаюцца наступныя т-ны: Ільін, Мельнік, Кірштэйн, Гурскі, Бучукас, Гаўронская і Меркіс.

ПЭДГАБІНЭТ.

— У пятніцу, 24-га лютага, а 7-й гадзіне веч. праф. Сіроцін зробіць даклад на тэму: „Асноўныя рысы сучаснага разьвіцьця фізыкі". Прысутнасьць матэматыкаў і фізікаў абавязкова, а прыродазнаўцаў—жаданая.

ШТО СЛУХАЦЬ ПА РАДЫЁ.

Нядзеля, 19-II.

6-00—6-30 „Чырвоная Зьмена" па радыё.
6-30—7-10 „Беларуская Вёска" па радыё.
7-10—7-40 Гутарка з катэгорыі гаспадыкінай на тэму: «Работніца і сялянка ў абароне краіны».
7-40—8-10 Навіны радыё па радыё.
8-10—10 Канцэрт.

Панядзелак, 20-II.

6-00—6-30 Гутарка па радыё-тэхніцы на тэму: «Схэма рэгенэратыўнага прыёмніка і яго праца».
6-30—7-10 Беларуская радыё-газэта № 32.
7-10—7-40 Гутарка 3-я з цыклю: „Савецкае законнасьць" на тэму: «Наша жыллішная заканадаўчасьць».
7-40—8-10 Даклад на тэму: «Арганізацыйная роля РСІ ў справе радыёвяшчаньня».
8-10—10 Канцэрт.

Аўторак, 21-II.

6-00—6-30 Гутарка ЦК Краязнаўства: „Сучасны стан краязнаўства ў БССР".
6-30—7-10 Беларуская радыё-газэта № 33.
7-10—7-40 Гутарка ЦК МОПР'у на польск. мове „Аб працэсе Беларускай Грамады". Даклад. Клюс.
7-40—8-10 Эксперанто радыё-газэта.
8-10—10 Канцэрт.

Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі.

Выйшлі з друку да сьвята 10-цігодзьдзя Чырвонай арміі наступныя брашуры:

1. **Н. ХАРЫТОНАЎ.**—10 год Чырвонай арміі—60 стар. Цана 25 кап.
2. Пытаньні абароны і 5-дігадовы плян—прамова т. Варашылава на XV зьезд УсеКП(б)—36 стар. Цана 10 кап.

Прадаюцца за ўсіх кнігарнях БДВ, Каапэрацыі і „Кніга—Вёсцы".

Законы і загады ўраду БССР.

Пастанова

Савету Народных Камісараў БССР

аб зьняцьці з тав. Шоцкага, П. М., абавязкаў члена Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР.

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе зьняць з тав. Шоцкага, Парфіра Максімавіча, абавязкі члена Вышэйшага Савету Народнае Гаспадаркі БССР.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнае Нарады БССР **М. Мароз.**

15 лютага 1928 г.
г. Менск.

Постановление

Совета Народных Комиссаров БССР

об освобождении тов. Шоцкого, П. М., от обязанностей члена Высшего Совета Народного Хозяйства БССР.

Совет Народных Комиссаров БССР постановляет освободить тов. Шоцкого, Порфирия Максимовича, от обязанностей члена Высшего Совета Народного Хозяйства БССР.

Председатель Совета Народных Комиссаров БССР **Н. Голодед.**

Управляющий Делами Совета Народных Комиссаров и Экономического Совещания БССР **М. Мороз.**

г. Минск. 15 февраля 1928 г.

Пастанова

Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту і Савету Нар. Камісараў БССР

пра зьмену артыкулаў 82, 187, 189, 243, 244 і 331 Грамадзянскага Працэсуальнага Кодэксу БССР у рэдакцыі 1927 году і пра дапаўненьне яго ўвагаю 2 да арт. 25, пунктам „г" арт. 43 і ўвагаю 2 да арт. 334.

На падставе артыкулу 2 пастановы III сэсіі ЦВК БССР IV скліканьня за 26 лістапада 1923 году «Аб парадку ўвядзеньня зьмен у кодэксы, зацьверджаныя ЦВК Беларусі» (З. З. БССР 1923 г., № 13-14, арт. 115) Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць зрабіць у Грамадзянскім Працэсуальным Кодэксе БССР у рэдакцыі 1927 году наступныя зьмены:

1. Да артыкулу 25 дадаць наступную ўвагу 2-ую:

„Увага 2. Іскі аб аплаце страт ад сутычкі суднаў падаюцца на выбары іскца: на месцы жыцьця адказчыка альбо на месцы знаходжаньня судна, уладар якога павінен адказваць за страты ад сутычкі, альбо на месцы знаходжаньня порту, да якога прыпісана данае судно".

Мянную ўвагу да артыкулу 25 лічыць увагаю першай.

2. Да артыкулу 43 дадаць наступны пункт „г":

«г) з Усесаюзнага Савету Прафэсіянальных Саюзаў, Цэнтральнага Савету Прафэсіянальных Саюзаў БССР і іншых саюзных рэспублік і ўсіх уваходзячых у іх склад прафэсіянальных арганізацый".

3. Артыкул 82 запісаць у наступнай рэдакцыі:

„82. Ісьнец мае права прасіць аб забясьпечаньні іску да ўваходу рашэньня ў законную сілу, а ў выпадках, калі наводле арт. арт. 187-189 рашэньне можа быць выканана неадкладна,—да вынесьненьня рашэньня.

Увага. Іскі, якія падаюцца да дзяржаўных устаноў і да дзяржаўных прадпрыёмстваў, не забясьпечваюцца, апроч выпадкаў падачы да іх іскаў крэдытна-каапэрацыйнымі арганізацыямі і іншых выпадкаў, прадугледжаных спэцыяльнымі законамі".

4 Пункт „а" арт. 187 запісаць у наступнай рэдакцыі:

„а) па ісках аб заработнай плаце, аб прыняцьці назад на пасаду і аб аліментах".

5. Артыкул 189 запісаць у наступай рэдакцыі:

„189. Неадкладнае выкананьне рашэньняў супроць дзяржаўных устаноў і прадпрыёмстваў, якія знаходзяцца на дзяржаўным альбо мясцовым бюджэце і на гаспадарчым разрахунку, не дазваляецца, апроч рашэньняў па ісках аб заработнай плаце і аб прыняцьці назад на пасаду, па ісках на падставе апратэставаных вэксалёў, на ісках крэдытна-каапэрацыйных арганізацый, а таксама ў іншых выпадках, устаноўленых спэцыяльнымі законамі".

6. Артыкул 243 запісаць у наступнай рэдакцыі:

«243. Судовыя загады могуць выдавацца пры спагнальні грошай і пры патрабаваньнях аб звароце альбо перадачы маемасьці, якія грунтуюцца:

а) на апратэставаных вэксалёх;

б) на актах, для якіх устаноўлена абавязковае нотарыяльнае засьведчаньне, калі яно зроблена;

в) на міравых угодах, зробленых судовым парадкам;

г) на згодах аб разьмеры ўтрыманьня дзецям і супругу, якія заключаны парадкам, прадугледжаным Кодэксам Законаў аб шлюбу, сям'і і апецы;

д) на разьлікавых кніжках на заработную плату альбо на разьлікавых лістох, што замяняюць іх;

е) на дакумантах, якія ўстанаўляюць праторміннаваньне даўжнікамі і іх паручыцелямі назычак, атрыманых ад крэдытных і пазычкова-ашчадных таварыстваў, ад сельска-гаспадарчых і прамысловых крэдытных таварыстваў, ад таварыстваў сельска-гаспадарчага крэдыту і кас узаемадапамогі;

ж) на абязьпечаньнях, якія выдаюцца пры куплі ў дзяржаўных установах і каапэрацыйных арганізацыях з растэрміннаваньнем плацежу сельска-гаспадарчых машын і прылад;

з) на дагаворах аб дзяржаўным абавязковым неабкладным страхаваньні альбо на рашэньнях суду аб прызнаньні за Дзяржстрахам праў, вынікаючых з заключэньня такога дагавору (арт. 15 „Палажэньня аб дзяржаўным страхаваньні Саюзу ССР"—З. З. ССР 1925 году, № 73, арт. 537);

і) на ісках Гандлёва-Прамысловага Банку Саюзу ССР, Цэнтральнага Сельска-Гаспадарчага Банку Саюзу ССР, Беларускага Сельска-Гаспадарчага Банку, Цэнтральнага Банку Камунальнае Гаспадаркі і Жыліщнага Будаўніцтва і Беларускага Банку Камунальнае Гаспадаркі і Жыліщнага Будаўніцтва па дагаворах і абавязанасьцях, якія заключаны альбо выданы на ўкладных, пазычковых і камісійных апэрацыях гэтых банкаў, калі патрабаваньні па пазаказных дагаворах і абавязанасьцях належаць гэтым банкам;

к) на дакумантах, якія ўстанаўляюць праторміннаваньне ўмоўленых плацежоў па індывідуальным таварным крэдыту, які атрыманы даўжнікамі ў спажывецкіх таварыствах і саюзах спажывецкіх таварыстваў;

л) на нясплачаных авансах, атрыманых супрацоўнікамі дзяржаўных устаноў і дзяржаўных прадпрыёмстваў».

7. Артыкул 244 запісаць у наступнай рэдакцыі:

«244. Судовыя загады не выдаюцца:

а) пры патрабаваньнях да дзяржаўных устаноў альбо да дзяржаўных прадпрыёмстваў, апроч патрабаваньняў крэдытна-каапэрацыйных арганізацый, а таксама выпадкаў, калі патрабаваньне да дзяржаўнага прадпрыёмства грунтуецца на апратэставаным вэксалі;

б) калі ад дню наступленьня тэрміну патрабаваньня прайшло больш за два месяцы;

в) калі для ўстанаўленьня права падаваць патрабаваньне патрэбны дадатковыя даводы;

г) калі пададзеныя дакументы ня сьведчаць бясспрэчна аб адказнасьці даўжніка;

д) калі з дакументу, на падставе якога падаецца просьба аб выдачы судовага загаду, відаць, што абавязанасьць павінна быць выканана толькі пры пэўных умовах, і калі няма, што гэтыя ўмовы наступілі.

Увага. Судовыя загады дзяржаўным установам і дзяржаўным прадпрыёмствам на натрабаваньнях банкаў, вынікаючых з іх апэрацый, выдаюцца ў выпадках, прадугледжаных адпаведнымі палажэньнямі альбо статутамі".

8. Артыкул 331 запісаць у наступнай рэдакцыі:

„3 маемасьці, належачай установе, якая знаходзіцца на дзяржаўным альбо мясцовым бюджэце, бераць на выканальных лістох забараняецца, але ў выпадку неплаціжу спагнальнік мае права падаць скаргу.

Пры неплаціжу на ўстаноўлены паводле артыкулу 330 тэрмін заработнае платы судовы выканаўца падае выканальны ліст у суд, які ў гэтым выпадку пастанаўляе, каб даўжніх выплаціў прысуджаную з работную плату з сваіх каштарысных крэдытаў. Пры гэтым загадчык крэдытаў павінен паказаць суду тыя артыкулы і параграфы каштарысу, з якіх павінна быць зроблена выплата».

9. Дадаць да артыкулу 331 наступную ўвагу 2:

„Увага 2. З сум, якія выдаюцца органамі сацыяльнага страхаваньня згодна п. п. „б" і «д» арт. 176 Кодэксу Законаў аб працы (дапамогі пры часовай страце працаздольнасьці і пры інвалідзнасьці) і з сум, якія выплачваюцца як пэрсанальная пэнсія асобам, маючым выключныя заслугі перад рэспублікай,—дазваляецца браць на выканальных лістох на ўтрыманьне членаў сям'і ў межах, устаноўленых у пунктах „а" і „б" гэтага артыкулу для спагнаньня з заработнае платы рабочых і служачых. З сум, якія выдаюцца, як дапамога на бесправоўі, браць на выканальных лістох забараняецца".

Чынную ўвагу да артыкулу 331 лічыць увагаю першаю.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Чарвяноў.**

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР **М. Галадзед.**

Сэкратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР **А. Хацкевіч.**

2 лютага 1928 г.
г. Минск.

Постановление

Центрального Исполнительного Комитета и СНК БССР

об изменении статей 82, 187, 189, 243, 244 и 331 Гражданского Процессуальн. Кодекса БССР в редакции 1927 года и о дополнении его примечанием 2 к ст. 25, пунктом „г" ст. 43 и примечанием 2 к ст. 334.

На основании статьи 2 постановления III сессии ЦИК БССР IV созыва от 26 июля 1923 года „О порядке внесения изменений в кодексы, утвержденные ЦИК Белоруссии" (С. У. БССР 1923 г., № 13-14, ст. 115) Центральный Исполнительный Комитет и Совет Народных Комиссаров БССР постановляют внести в Гражданский Процессуальный Кодекс БССР в редакции 1927 года следующие изменения:

1. Статью 25 дополнить следующим примечанием вторым:

„Примечание 2. Иски о возмещении убытков от столкновения судов предъявляются по выбору истца: по местожительству ответчика или по местонахождению судна, владелец которого должен отвечать за убытки от столкновения, или по местонахождению порта, к которому приписано данное судно."

Действующее примечание к статье 25 считать примечанием первым.

2. Статью 43 дополнить следующим пунктом „г":

„г) с Всесоюзного Совета Профессиональных